

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 230-ik szám.

ELŐFIZETÉS

HÉLYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 ft.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, október 8.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesztékek: Választások után.
Október hatodika.
A nagyváradi küldöttség Aradon.
A szabadságharc első vértanúja Aradon.
Békés-csabaiak a vértanúk sírjánál.
Színházi botrány az aradi vértanúk miatt.
Három választás.
A kisjenői mandátum.
Színházi előadás rendőri fedezet mellett.
A pincehelyi véres választás.
Szathmáry Árpád meghalt.
Választási utóhangok.
Miért bukott meg Radocza János?
Tárca: Az édes asszony. Irta: Kövér Ilma.
Regény-Csarnok: A karvalyok vére. Irta: Theuriet André.

Választások után.

Arad, október 7.

Még egynehány képviselőválasztás hiányzik csak és készen áll a képviselőház, hogy megkezdje új, hosszú útját.

Duzzadó vitorlakkal áll a hajó a kikötőben, megrakva a friss erővel, emberei lelkében az új reménységgel, az új tettvágygyal, amely teremteni akar újat, nagyot és szépet. Vajjon milyen módon fogja teljesíteni a nehéz és nagy feladatokat, amelyeket reá ruháztak a küldők és amelyeket elvégezni, legjobb tudásuk és tehetségük szerint tettekbe vannak hivatva beváltani a küldöttek?

Az ország a választási mozgalmak hatalmas hullámverései után ismét elcsön-

desedik és figyelő szemmel fogja nézni a kiküldött képviselők tevékenységét.

Október 24-én megnyitja kapuit a képviselőház és a megnyitási, megalakulási formalitások elvégzése után nekilát a teendőhöz. Most lesz itt az ideje, hogy a képviselő urak beváltsák mind azokat a szép és üdvös ígéreteket, a melyekkel még mint jelöltek nem fukarkodtak és hogy beváltsák mind ama szép reménységeket, amelyeket a küldők hozzájuk fűztek.

Ha végig nézünk az új képviselők sorain, jogos öröm és büszkeség fog el bennünket. Mert bár több kiváló katonája a szabadelvűségnek hiányzik még a táborból és sok nagy, jeles férfit nem látunk azokban a sorokban, amelyekben ők azelőtt dicsőségesen harcoltak — mégis az első szembeötlő jelenség az új Házon az, hogy a szabadelvű eszmék most is teljes, fényes diadalt arattak országszerte, ahol csak urnák elé léptek a választók.

Es ha talán végeredményében most valamelyes mértékben kisebb lett is a szabadelvűpárt tagjainak száma, mint volt a múlt országgyűlésben, ez korántsem arra vall, hogy a szabadelvű eszmék ereje megcsorbult, meggyöngyült Magyarországon. A kormány többsége nagy és impozáns maradt, de viszont az egészséges parlamentarizmus elveinek megfelelőleg, megerősödtek az ellenőrzésre hivatott némely ellenzéki pártok sorai is. Az

erőmegosztás olyan, hogy már egymagában véve ékesen szóló bizonyítéka annak, hogy a tiszta választások elvét semmiképpen sem akarta a kormány vezetősége befolytítani abból a célból, hogy a természetes és szükséges mértéken felül gyarapítsa a maga táborának erejét.

Nagy és komoly feladatok várnak az új országgyűlésre. Ismeri e feladatokat mindenki, hiszen a választás mozgalmi, a programbeszéd sorozata közben hallottuk őket emlegetni folytonosan, minek ismételnők most újra a sorozatot.

Milyen módon fogja az új képviselőház a feladatokat teljesíteni? Ma nem tudjuk, csak sejtethetjük, hogy tudása egész erejének latbavetésével, nyugalommal, józanul és higgadtan fog dolgozni, ernyedetlen munkakedvvel, kitartással és szorgalommal, szenvedélyességek, rázkódtató viharok nélkül.

Láthatták a választásokból az új képviselők, hogy a magyar nép elítéli a parlamenti viharokat, hogy igaz szükségleteinek tudatában barátja a békés, üdvös, alkotásoknak.

Reméljük, hogy a választások e tanulságát megszivlelik az újonnan megalakított pártok valamennyien. Es ebben a reménységben biztató kilátásokkal nézünk elébe annak a hosszú utnak, amelyre az új országgyűlés új hajója készül elindulni, friss erővel, duzzadó vitorlakkal!

TÁRCA.

Az édes asszony.

Irta: Kövér Ilma.

Ha lehet édes dal, édes zene édes idő, sőt édes öltözet, édes utca (mert a jó Isten tudja: hova nem bigygyeszlik ma már ezt a sportszerűen alkalmazott jelzőt!), mennyivel több igényt tarthat e négy betűcskéhez egy szép asszony!

Édes asszonynak hívta mindenki, aki csak ismerte a bájos Melánit. Annak találta Daán Béla is, amikor feleségül vette; sőt annak találta később is, mindamellett, hogy — mi türelemtagadás — sok keserűséget szerzett már neki ez az „édes”. De mikor a keserűséget is olyan édesen tudta beadni, akár csak a homeopata doktor az ő cukorgolyócskába rejtett mérget.

Ezek a belladonna, arsenicum digitalis, hyasciamus tartalmu golyócska volt az is, a melyet a szép asszony a tavasz elején adott be az urának, kijelentvén, hogy folytonos álmatlansága és ideges fejfájása megszüntetése céljából okvetlenül valamely fürdőhelyre kell

mennie. A jól kitanított házi orvos persze visszhangja volt öngaságúak.

Daán Béla megpróbálkozott a lehetetlennel. Félénken nyöszörögte:

— De hisz, kedves gyermekem, hála a jó égnek, olyan egészséges vagy, mint a makk. Minek dobnánk ki ilyen nagy pénzt? Van nekünk elég szép kirándulási helyünk. Csodaszép fekvésű fővárosunk anyyi remek üdülőhelyet nyújt, hogy három fürdőn se találod fel összevéve. Ott van Budapest gyöngye a Margitsziget, a budai hegyek...

— Igaz; Hűvösvölgy, Svábhegy, Zugliget. Majd kirándulok, mint valami cipésmester a családjával vasárnap, ugyebár? Te igazán szivtelen vagy Béla.

Meghuzódott a pamlag sarkában és — olyan édesen duzzogott, hogy a fiatal bankpénztárnok pár nap alatt előteremtette a nem tudom hány száz koronát és június második felében ő nagysága már repült a kis Béla s a bonne társaságban Marilla felé.

Párszor majd az ura is meglátogatja, ha a mérleg elkészül és vehet néhány nap szabadságot.

(Hát ha az ember kissé csipős akar lenni, furcsálná ezt a fordított világot, hogy egész évben a családfentartó fard, robotol, és a nyár beálltával mégis a feleség öngasága az, aki üdülés címén fürdőzni megy. Na de hát néha a gyermekek a bűnbakok: ők azok, akiknek

okvetlenül szükségük van a levegőváltatásra. Ami pedig magát az agyondolgozottat illeti, arra még ráadásul az a penitencia is ki van szabva, hogy kettősünnepen elzakatoz üdülő családjához.)

Szóval a Daán Bélának is, mint minden divatos háztartásnak óriási költségei voltak.

Télen a jour-fixek és a jour-priék. Ez utóbbiakon persze nem az ártatlan sandwichek bálnálkodtak, de a hölgyek estélyi öltözékével összehangzó lukullusi lakoma volt.

Sőt a farsang tartama alatt pár tucat igy szövegezett meghívó igy röppent szét.

*Folyó hó *én tartandó estélyünkre szívesen látjuk önt és t. családját.

— Hm! hm! tulságosan nagy lábon élnek ezek a Daánék, — hangzott a bankigazgató megjegyzése.

— Ami pénztárosunk ugyancsak merészen szétterjeszti szárnyait, — tudította az igazgató bizottság egyik tagja, — kinek címére szintén érkezett egy szecessziós izlésben kiállított meghívó.

A jóbarátok rosszálták e pazarló életmódot és alaposan megszólalták miatta; de azért egytől-egyig ott voltak valamennyien.

Meláni olyan édes volt, hogy elbájolt mindenkit. Még az egyetlen kis fiuk is úgy hívta, hogy édes, szép mamuska.

— Végy az öledbe, édeském.

Október hatodika.

(A vasárnapi gyásznappal.)

— Az Aradi Közlöny tudóstól. —

Arad, október 7.

Vasárnap volt ötvenkét esztendeje annak, hogy az aradi várban életét oltották tizenhárom hősnök. Ez a nap október hatodika, melyen emlékezünk azokra, akik „kétszer haltak meg.“ Mig magyar él a hazán, mig vér foly a magyar szivekben, nem mulhat el ez a nap anélkül, hogy egy könyccseppet ne ejtsünk, a mi vértanunkért, hogy el ne menjünk 'zarándok utra az ő hallhatatlanságukat hirdető oltárhoz, ott a Szabadságtéren és a haláluk helyére.

A mi vértanunk ez évben is az emlékhöz múltó ünnepélyek keretében tette le a kegyelet koszo újat október hatodikának oltára elé. A gyásznappal magasztosságát emelte a fővárosi egyetemi polgárok és a nagyváradiak küldöttségének részvétele, kik szintén koszorut helyeztek a vértanu szobor talpazatára.

A gyásznappal lefolyásáról az alábbi tudósítás szól:

A református egyház tegnap délelőtti istentiszteletét a vértanuk emlékeztetének szentelte. Uray Sándor lelkész emelkedett szellemű szép beszédben emlékezett meg az aradi gyásznappal évfordulójáról és a tizenhárom hősről, akik a magyar hazáért életüket, vérüket ontották.

A városháza előtti téren reggel 9 órakor gyülekeztek a testületek és küldöttségek, hogy beláthatatlan hosszú menetben zászlók és koszorúkkal a vértanuk szobrához menjenek. A menet a következő sorrendben haladt

1. A waggongyári zenekar. Utközben nyászdalt játszott a tüzoltó-egylet zenekarával felváltva. 2. 48-as honvédegylet Simay István egyetemi elnökkel élén. 3. A budapesti műegyetem és egyetemi kör küldöttsége: Varga Elemér, Derecsi Gyula, Nádory Vilmos, Varga László, Légrady György, Zombory György, Kecskeméthy Győző, Toma István, Sándor János, Széll Akos; Doloszelek Lajossal. 4. A békéscsabai Rudolf-főgymnázium ifjúsága, dr. Rell Lajos, Balázs Adám, Székely Vilmos, dr. Daxfer György és Kabos Gábor tanáraikkal. 5. Az aradi kir. főgymnázium ifjúsága, koszorujukat Kádas József

és Goldzier József vitte. Az aradi állami főreáliskola ifjúsága: Cupé János, Stefánovics Károly és Tokay József. Az aradi felsőbb kereskedelmi iskola ifjúsága zászlójuk alatt, koszorujukat Farkas Pál, Klímek Mátyás, Szeghő Richard, Papp Illés vitte. 8. Az aradi polgári iskola ifjúsága. 9. A tüzoltó-zenekar. 10. A hivatal-szolgák egylete. 11. A csizmadia ipartársulat küldöttsége. 12. KossuthLajos betegsegélyző és temetkezési egylet küldöttsége Fekete Jakab elnök vezetése alatt. 13. A polgári betegsegélyző egylet zászlóval. 14. A waggongyári dalkör Szilágyi Gyula karnagy vezetése alatt. 15. A fillér-asztaltársaság népes küldöttsége zászlóval. 16. Aradi dalegylet-tagjai Schleiffer Antal karmester vezetése alatt. 17. A nagybecskereki közönségi közigazgatási tanfolyam küldöttsége Bernáth Izidorral élén: Végh János, Lunics Péter és László tagok.

(A szobornál.)

A Szabadságtéren az ünnep megnyitásául az aradi dalegylet Schleiffer Antal karmester vezetése alatt egy imát énekelt, majd Arkossy Vilmos, az aradi szintársulat tagja elszavalt a Farkas Ferenc, „Október 6.“ című gyönyörű költeményét. Majd Zombory Dezső joghallgató az „Egyetemi Lapok“ szerkesztője tartott hazafias beszédet. Az egyetemi ifjúsága, ugymond, felvette már a harcot azokkal szemben, akik a liberalizmust csak cégérül szeretik felhasználni. Az ifjúság három évi szakadatlan harc után már is eljutott ahhoz a ponthoz, amikor a magyar láthatár tisztulni kezd. Beszéde befejeztével az egyetemi ifjúság nevében a vértanuk szobrát megkoszoruzta.

Az ünnepi beszédet a szobornál Szondy János, az aradi állami tanítóképző intézet hazafias, lelkes professzorral mondotta, akinek fényes szónoki tehetségében az aradi közönség már többször győrködött. Megkapó hasonlatokban bővelkedő beszédéből itt közlünk egy részt:

Róma nem követelt többet Karthagótól, a mikor megakarta semmisíteni, csak azt, hogy adja ki kezéből azokat a fegyvereket, a melyekkel Hannibál összetörte a római légiókat, amint kiadta, összeomlott magától, csak a kegyelem dőfést kellett megadni neki.

Fáj látni annak a dicső hadseregnek romjait, a szegény öreg honvédeket. Nézzétek ott

reszket a kezökben a szent zászló, olyan tépett, olyan rongy az életök is, mint az a zászló, mint a nemzetszabadságlevele, amelyet az alatt a lobogó alatt a veszedelemből kimentettek.

Mi lett a jutalmuk érte? Van a ki fél-század óta azokon a morzsalékokon alázkodik, a melyek a nyugdíjas beamterek, a muszkavezetők, a hazaárulók asztalain visszamaradnak. Van, a ki egy fél-század óta mondja a költővel:

Küszöbről, küszöbre járok hol be, hol ki,
Ne üzenjétek, hogy nincsen itthon senki,
Ne uszitsátok az ebet, hogy letépjen,
Nincsen annyi kezem, hogy magamat védjem.
Ne pirongassatok, hogy koldulnom szégyen,
Koldus botom miatt más piruljon én nem!

„Végre egy fél-század múltán megérkezeti az „alamizsna.“ A kik átbirtak vánszorogni azon az arcpirító fél-századon, azoknak jó lesz koporsószege. Nem jól van ez így édes nemzetem! Magad ásd magad alatt a vermet. Volt idő, a mikor ebben az országban meghordozták a véres kardot és hiába hangzott fel a vészkiáltás.

Veszélyben a haza, jön a tatár, jön a török, nem gyülekeztek a zászló alá elegenden! És a Sajó vizénél a sir szélére jutott a nemzet és a mohácsi vérmezőn elveszett a nemzet függetlensége. Ha az van megírva a végzet könyvében, hogy újra meg kell hordozni ebben az országban a „véres kardot“, mi lesz akkor? „Szép a halál a harcmezőn, valaki ott meghal dicsőn“, hanem a harcmezőn mankót is osztogatnak, nemcsak halált. És ki fog akkor csábitani a zászló alá, a fél-századig késétt alamizsna emléke, a melyet a mankó mellé a honvéd kezébe adnak és a vándorbot, a melyet a nép kezébe adnak!

Az aradi dalegylet a „Honvédzászló“ kezdetű remek hazafias dalt énekelt, Pongrácz Aladár pedig a nagyváradi jogakadémia ifjúsága nevében hazafias beszéd kíséretében helyezte a vértanu szoborra az akadémia ifjúsága koszoruját.

Toma István egyetemi hallgató Abrányi „Tizenhárom“ című költeményét szavaltta el.

A waggongyári dalkör éneke után az ünnep itt véget ért s a menet megindult a vesztőhelyre.

— Eredj innen, kis butus. Egészen össze-gyűrőd a csipkeruhámat.

— Hát mikor veszel az öledbe?

— Ha majd háziruhában leszek.

— De hiszen te sohasem vagy háziruhában.

A szép mama mintegy védőleg terjesztette maga elé karjait.

Mikor aztán kellő távolságban volt a kis-és, összecsucsorította korall ajkait, rátapasztotta mutató- és középsőujját és megfelelő távolságból csókokat szórt a gyermek felé. Ezt is olyan édesen csinálta.

A házin épp úgy, mint a nyilvános bálon, egész udvara volt az édes asszonynak. Valóságos finom cukorka, akit szemükkal ettek föl az inyenc gavallérok.

Azonban, hogy Daán Bélának nem rontotta-e meg koronkint a gyomrát ez az édes-ség, ezt bajos volna megállapítani. Voltak életének percel, melyekben kiadósabb eledelre vágyott! amikor a lelkének kellett volna táplálék; mikor olyanvalakire lett volna szüksége, aki megfesse vele azt, ami neki már elviselhetetlenül sok volt: a nehéz gondokat, amiket ilyen nagy háztartás ról arra a férfira, aki munkájából tartja ővét. Mert az a csekély hozomány, amit Farkas Meláni hozott magával, úgy elpárolgott már, mint a nyitva feledett dobozból a kámför.

Ami Daán Bélát illeti, — szerzett pénzt, egész a lehetőség határáig, sőt tán még túl is a határon... No, — de hisz majd kiköszörüli a csorbát, mielőtt tudomására jönnének.

Hisz minden emberrel megeshetik, hogy kiadásai tullepik a megengedett korlátot.

Igen, tullepte a korlátot, nagy lépéssel lépte túl, de majd visszalép és rendben lesz minden. — Csak egy gyöngéd támaszra, egy lelki támaszra volna ebben szüksége. És ki legyen támasza a férjnek, ha nem életének osztályosa?

Sok álmatlan éjszakájába is került Daán Bélának, amíg határozottá érlelődött benne ez a végső kétségbeesésében földerült szándéka.

— Komoly beszédem volna veled, Meláni.

— Nekem is veled.

— Engedj előbb engem szóhoz jutni.

— Ne légy udvariatlan.

Edesen mosolygott és aztán folytatta:

— Egy remek új csillárt szemeltem ki utolsó estélyünkre, — ezt meg kell vennem, cicám.

— Ne léhaskodjunk.

— Ejnye maga goromba! Ne beszéljen többet hozzám. Menjen, menjen, mert látni se akarom.

Es következett egy újabb felvonása annak a tragikomédiának, melyet már hat év óta játszanak.

A felvonás végén az édes asszony győzött; ő legalább ezt hitte.

— Végy, amit akarsz; dühöngte a férj.

— Hisz már meg is vettem; mert el voltam rá készülve, hogy morog ugyan az én öreg medvér, de azért mégis aranyos kis macsó az. Holnap elhozzák a csillárt. Bizony Isten nem volt drága.

Es Daán Béla meglapulva, mint a rabszolgaárnyék, elhagyta a szobát. Visszavitte a szívében azt, amit ki akart önteni a felesége előtt. A felesége?!... Nem, nem csak egy édes asszony, a tetszetős csecsebecse.

A fiatal pénztáros azt hitte, hogy a csillár számlája rejlik abban a boritékban, amelyet másnap hozott be a szobaleány.

Nem a számla volt.

Egy levél. Így hangzott.

„Egy igazi barátja figyelmezteti önt, legyen elkészülve, mert holnap pénztár- és könyvvizsgálatot tart a bizottság.“

— Réges-régi nota!

Mire a megye-bizottság megkezdte működését a pánccél-szobában, eldördült az a bizonyos revolver, mely nem Daán Béla kezéből hullt ki először hasonló alkalomból.

Pompásan talált. Az öngyilkos élettelenül esett össze. Annak a halottnak most ez a neve: sikkasztó.

Es a másikat senki sem hívja többé édes asszonynak, de szerencsétlen, sőt nyomorult teremtesnek.

S a gyermek? No hát azt röviden csak úgy emlegetik: a sikkasztó árvája. Es fűznek a jövőjéhez mindenféle előítéleteket.

Ez nem jól van így! ezek az elnevezések nem igazságosak. Mert sokkal találóbb ez: gyáva férfi, tartalmatlan asszony és egy szerencsétlen gyermek, akit lelkiismeretlen igaztalanság felelőssé tenni az apja vétkeért.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

(A vesztőhelyen.)

Hosszu menetben vonult a közönség, melynek számát most már a nagyváradiak küldöttsége és emelte, a vértanúk kivégzésének helyére. Itt az ünnepélyt az állami tanítóképző intézet ifjúsága a Hymnus éneklésével nyitotta meg.

Az első koszorút *Stoczel József* a nagyváradi polgárok nevében lelkes szavak kíséretében helyezte a emlékoszlopra, utána pedig *Kolosváry Kiss Ferenc* a műegyetemi kör nevében, *Reil János dr.* tanár a békéscsabai gimnázium és ifjúsága nevében. Az állami tanítóképző intézet ifjúsága szintén remek koszorút helyezett az emlékoszlopra.

Az aradi kir. főgymnázium koszoruját *Szabó Frigyes* a *Petőfi* önképző körnek elnöke a főreáliskola nevében *Obláth István*, a kereskedelmi iskola nevében *Farkas Pál*, a polgári fiúiskola, Aradváros közönségének a koszoruját végül *Kovács Vincze* helyezte az emlékoszlopra.

A dalosok éneke befejezte a magasztos gyászünnepélyt, melylyel Arad vértanúi emlékének áldozott.

A szabadságharc első vértanúja Aradon.

(Ormay Norbert kivégztetése.)

Budapest, október 7.

Október hatodikán, évről-évre, meghatározott módon üli meg a nemzeti kegyelet a tizenhárom aradi vértanú emlékét; de senki sem emlékszik meg arról, hogy október hatodika tizenhárom áldozatán kívül más vértanúi is voltak a nemzetnek Aradon. Ezeknek emlékét elmosta az idő, pedig őket ép úgy megilleti a nemzet kegyelete, mint a tizenháromat. *Karin-czy Lajos* tábornokról, *Kazinczy Ferenc*, a nagy nyelvújító fiáról és *Hauck Lajos*ról, az újságíróból lett alezredestől immár senki sem emlékezik meg s épp úgy elfeledték *Ormay Norbert* ezredest *Kossuth Lajos* hadsegédét is, a ki a szabadságharc első vértanúja volt Aradon.

Ormay Norbert egyik leglelkesebb bajnoka volt a szabadság eszméjének.

Kossuth nagyon szerette a daliás természetű, egyenes lelkű, bátor katonát, a ki a magyar szívéhez magyar nevet is választott magának és *Auffenberg báró* családi nevét *Ormayra* változtatta.

Mikor *Görgey* Aradról *Világosra* vonult, a hol megtörtént a magyar sereg gyászos lefegyverzése, *Ormay* visszamaradt Aradon, hogy magánügyeit elintézzé. Ott értesült arról, hogy a lefegyverzett magyar sereget az oroszok *Gyula*n kiszolgáltatták az osztrákoknak. A rendszabályokat mindig tiszteletbentartó *Ormay* mód nélkül fölháborodott ezen és különösen bánította az, hogy az osztrákok, eltérve a művelt népek hadiszokásától, brutálisan bántak a lefegyverezett magyar katonákkal. *Ormay*nak, a ki bajtársai iránt példás szeretettel viseltetett, ekkor az a szerencsétlen gondolata támadt, hogy bajtársai érdekében megkérleli *Haynaut* és fölvilágosítja a félreértésekről, melyek szerinte az egész bajnak okozói voltak. A nemeslelkű vitéz katona nem ismerte *Haynau* szándékait nem tudta, hogy a fényes egyenruha csak hazug lepel és *Haynau* nem katona, hanem közönséges hóhérszolga. Nem gondolt a júliusi harcok utáni véres működésére, nem jutott eszébe *Brescia*! . . .

Felöltötte fényes honvédezredesi ruháját és

augusztus 22-én délután, két nappal a magyar foglyok megérkezése előtt, teljes díszben beállított *Haynau* főhadiszállására. Az aradi várórság ekkor még nem tudta, hogy miképpen fordult a kocka és *Ormay* szabadon eljuthatott *Haynau* előszobájáig, a hol több tiszt volt együtt köztük *Pokorny* ezredes, *Haynau* főhadsegéde és *Hausstein* őrnagy szárnysegéd. Az ajtónál álló katona minden kérdezősködés nélkül utat engedett *Ormay*nak az előszobába, mert rendkívül imponáló alakja, szép arcából kivillogó, lángoló kék szeme, engedelmisséget parancsoltak mindenkinek.

Az előszobában várakozó tisztek meglepetve bámultak *Ormayra*, aki üdvözlővén őket, egyenesen *Pokorny* ezredes elé lépett, akit ismert és kérte őt, hogy jelentse be a fővezérnél.

Haynau, aki az iszákosságtól és a bujaságtól nagyfokú idegességben szenvedett, éppen emberölő rossz kedvében volt. Ilyenkor mindenki bujt előle és a főhadsegéd kérlelte is *Ormayt*, hogy mondjon le szándékáról és jöjjön inkább másnap. Hiába volt azonban minden beszéd, *Ormay* hajthatatlan maradt.

— Holnap már talán késő lesz, — mondta, — okvetetlenül ma kell beszélnem a fővezérrel!

Pokorny tehát kénytelen-kelletlen beküldte *Hausstein* őrnagyot *Haynau*hoz, hogy jelentse be *Ormayt*. *Haynau* éppen íróasztalánál ült és deliriumában hülyén bámult maga elé.

— Ki az az *Ormay*? — rivált rá az őrnagyra.

— Magyar ezredes, excellenciád — felelte az őrnagy, — azelőtt *Auffenberg*, *Kossuth* hadsegéde . . .

Alig hogy az *Auffenberg* és a *Kossuth* név megütötte *Haynau* fülét, oly éktelen dühbe jött, hogy az egész főhadiszállás legalább is valami merényletre gondolt. Fölugrott íróasztala mellől, amelyről dühében lehányta írományait, irtózatossá káromkodásba tört ki és rekedt hangon ráordított az őrnagyra:

— Föl kell kötni azt a gazembert! Őrnagy, ha az a nyomorult tíz perc múlva nem fog lógni, magát lövetem föbe!

A félelemtől reszkető őrnagy ijedten hátrált az ajtó felé, mikor *Haynau* egy rekedt ordítással feléje vágta sapkáját:

— Takarodjék!

Néhány perc múlva *Ormayt* hátrakötött kezekkel hatgránátos a vár felé terelte. A puska tussal agyba-főbe verték a szerencsétlent, a ki nem tudta, hogy mi történik vele. *Hausstein* őrnagy egyre sietteté a menetet, mert attól félt, hogy ha tíz perc múlva nem jelentkezik a fővezérnél, az beváltja fenyegetését. A katonák látva feljebbvalójuk ideges félelmét, mint a barmot ütötték a fájdalomtól szinte elalélt *Ormayt*, a kit ugyszólván a puskaütések között hurcoltak előre. *Uthyka* főporkoláb és a hóhér, a kik utközben csatlakoztak a menethez, azt a tanácsot adták az őrnagynak, hogy menjen vissza a főhadiszállásra és jelentse, hogy a kivégzés megtörtént, mert tíz perc múlva amúgy sem lesz vége. Az őrnagy megfogadta a tanácsot és visszament, hogy jelentkezzék *Haynau*nál.

A szerencsétlen *Ormayt* ezalatt tovább terelték *Haynau* egyenruhás hóhérai. A vár külső kapujánál megállapodtak véle és a menetet vezető lovas őrtiszt parancsára egy ott várakozó *Parma*-ezredbeli cigány közlegény megkötözte. A szerencsétlent vallási vigasztalásban sem részesítették; a hóhér azonnal megragadta és a

cigány segítségével nagynehezen felakasztotta a fatörzsrre.

A vitéz katona hosszasan szenvedett a primitív akasztófán, a mely alacsonyabb volt a daliás *Ormay*nál, a kit ezért a hóhér összekötött lábainál fogva rángatott hol jobbra, hol balra, a míg kiszendvedett. A holttestet egy katona őrizete mellett estig ott hagyták lógni a fán, este pedig a várároknak ázott gödörben mezitelenül elföldelték. Bizonyára most is ott nyugszik a híres ezredes, a hol áldozatul esett szabadságszeretetének.

Haynau pedig, mikor kifujta dühét, intézkedett, hogy borzalmas tettének utólag adják meg a törvényes formát. Néhány nap múlva a *Pester Zeitung*ban tényleg meg is jelent egy haditörvényszéki ítélet, mely szerint *Ormay Norbert* ezredes, mint áruló stb. kötélt által kivégeztetett. Az ítélet minden szava hazug koholmány és méltó visszhangja a *bresciai* hiéna ördögi lelkének.

*Ormay Norbert*nek semmi emlék sem jutott és manapság már nem is beszélnek róla. Az aradi vársáncokban elfeledve porladnak csontjai, pedig kétszeresen halt meg a hazáért az idealizmusnak ez a nemes megtestesülése: mint katona és mint önfeláldozó, hű bajtárs.

Hamvay Ödön.

A nagyváradi küldöttség Aradon.

(Barabás Béla dr. ünnepeltetése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 7.

A nagyváradi független érzelmű polgárok mintegy 450 tagu küldöttsége időzött tegnap Aradon. Eljöttek ide, hogy átnyujtsák *Barabás Béla dr.*-nak Nagyvárad város képviselői mandátumát.

A nagyváradiak és az aradi függetlenségi párt ez alkalommal óvációkban részesítette *Barabást*, akinek a tegnapi nap valóságos diadalünnep volt.

Egy mozzanata azonban van a mandátum átadása alkalmából rendezett ünnepségnek, melyre most visszatérünk. Azok, akik a tegnapi nap programját összeállították, megtették azt, hogy a vesztőhelyet: ezt a szent kegyeletos helyet, ahol az aradi hőseknek vére elfolyt, pártpolitikai célokra használtatták fel *Barabás Bélával*. Hogy ez a két fogalom mennyire nem illett össze egymással, azt felesleges itt fejtegetni s hogy ez felette elhibázott dolog volt, azt nemcsak a szabadelvű-pártiak, de a függetlenségi ó érzelmű polgároknak higgadtan gondolkozó része is elismerik. Ennek az eseménynek felemlítésénél jogosan használhatnánk erősebb, de találóbb kifejezést, elmúlt dologról lévén azonban szó és nehogy úgy látszék, mintha mi Aradon a pártok közötti jó viszonyt akarnók megbontani, egyszerűen a tény konstataálására szorítkoztunk.

A nagyváradi polgárok küldöttségét *Szokoló Tamás* ügyvéd, a nagyváradi függetlenségi párt elnöke vezette Aradra. Ő válaszolt a megérkezésnél az aradiak üdvözlő beszédére és ő nyújtotta át *Barabás Bélának* a vesztőhelyen a mandátumot a következő beszéd kíséretében:

— Ezen a szent helyen kérek téged, fogadd e megbízó levelet, azzal a szeretettel, a melylyel azt mi hoztuk és melyet szívünk, lelkünk melegével megpecsételtünk. Legyen ez neked talizmán! Kövesd egész életeden át azt, a mit eddig követél. Szeresd hazád, szeresd polgártársaid és küzdj a szabad független Magyarországért!

Aki az „Aradi Közlöny“ részére egy előfizetést is szerez, az ingyen és bérmentve kapja kézhez Murai Károly humoros adomagyűjteményét.

Barabás Béla dr. szép beszédben köszönte meg a váradinak a mandátumot és azt, hogy olyan impozáns számban jöttek el Aradra neki átnyújtani a megbízást. Mielőtt nyilatkozott volna annak elfogadása iránt megtette kötelességét régi választóival, a gyomaiakkal szemben is, midőn így emlékezett meg róluk:

A népdal költészeté egy gyönyörű szép strófát énekel és azt mondja; „Szakítsátok, ha tudjátok, kétfelé a szívemet“ Én is azt mondom most az én szeretett gyomai választóimnak és szeretett nagyváradai választóimnak: „Szakítsátok, ha tudjátok, kétfelé a szívemet!“

Az aradi függetlenségi párt a nagyváradai vendégek tiszteletére ötszáz terítékű *társasbédét* rendezett a Kass-féle vendéglőben, hol az aradiak nevében Müller Károly üdvözölte a bihariakat. A mandátum-hozók nevében Adorján dr. és Halász Lajos hírlapíró, majd a Pósaasztal nevében Sebők Gyula fővárosi hírlapíró üdvözölte Barabás drt, ki válaszával óriási hatást keltett a jelenlevők között. Végül a gyomaiak nevében Kobár János bucsuzott el az új nagyváradai képviselőtől.

A Barabást ért óvációk legimpozánsabb része este folyt le, amikor az aradi függetlenségi párt a nagyváradakkal együtt *fáklyásmenetet* rendezett Barabás tiszteletére. Sok száz égő fáklya világítása mellett indult el a hosszú menet este 7 órakor a Béla-térről Barabás Erzsébet-köri lakása elé, hol az aradi függetlenségi és 48-as párt megbízásából Nagy Sándor dr. ügyvéd üdvözölte Barabás Bélát.

A megjelentek lelkesedését Nagy Sándor dr. fényes szónoki előadása még csak fokozta. Minden mondata után zúgó éljenzés hangzott fel.

Az ünnepezt képviselő meghatottan mondott köszönetet az impozáns óvációért s a közönség arután a Kossuth-nóta éneklésével szétoszlott.

A nagyváradiak este 10 órakor különvonattal utaztak el Aradról.

Békés-csabaiak

a vértanúk sírjánál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 7.

A békés-csabai „Rudolf“ főgymnásium 59 tanulója Kabos Gábor, Rell Lajos dr., Daxler György dr., Balázs Ádám és Székely Vilmos tanárok vezetése alatt október 6-ikán megkoszosztoruzta Aradon a 13 vértanu sírját.

A hazafias szellemben vezetett tanintézet kiránduló csapata a reggeli vonattal 6 óra 35 perckor érkezett meg Aradra, hol az indóházánál Nagy Sándor, dr. Dobos Károly és dr. Hunyady József tanárok fogadták őket s kalauzolták az egész napon át, kikhez az aradi főgymnásium több tanulója is csatlakozott. A kirándulók a reggeli órákban első sorban a vértanúk emléksobrát, a szabadságharc muzeumot, a lyceumot, az előtte elterülő tágas játéktérrel, a Baross parkot, nyári színházat és a Marospartot tekintették meg. Innen a városházára vonultak, hol a vértanúk szobrához felvonuló menetbe beosztották őket s az aradiakkal együtt kivonultak a vesztőhelyre, hol Kabos Bálint tanár lelkes szavak kíséretében díszes koszorút helyezett az emlékszoborra.

A vesztőhelyről a várba mentek s a vár megtekintése után fölkeresték azon épületeket, melyek a 13 hős vezérnek síralomházul szolgáltak s melyek közül az egyik a váron kívül álló házacská ma *istállóul szolgál*. A hatos várkapun áthaladva, lementek a sáncok közé arra a helyre, a hol a négy hős vértanút agyonlőtték s néma csöndben szemlélték a bástya tövében ama szomorú helyet, melynek minden

rögét, minden fűszálát a szabadságharc félis-tenseinek vére szentelte meg.

A délután folyamán a *Nenman* testvérek gyártelepét tekintették meg.

Békés-csabai vendégeink a *Kánya* vendéglőjében étkeztek. Este fél 9 órakor négyes sorokban gyalogszerrel vonultak ki a főtéren végig a pályaudvarhoz. Utközben a „*Kossuth Lajos azt üzenté*“ és a „*Marseilles*“ lelkesítő hangjaira megnépesedtek az utcák s nagy tömeg kísérte ki vasúthoz Békés-Csaba lelkes tanárait és ifjuságát.

TÁVIRATOK.

A csorbai tó megvétele.

Igló, okt. 7. *Darányi* földmivelésügyi miniszter tegnap reggel Tátra-Lomnicra érkezett és még a délelőtt folyamán tovább utazott a Csorba-tóhoz. *Szentiványi* Józsefhez, a tó tulajdonosához. *Szentiványi* Józseffel tudvalevőleg *Hohenlohe* herceg tárgyalásokat folytat a Csorba-tó megvétele ügyében, a melyért a tulajdonosnak 3 millió koronát ígért, de a vétel valószínűleg nem fog létrejönni.

Óriási vihar.

Brüsszel okt. 7. Tegnap egész Belgiumban iszonyu vihar, eső és jégeső pusztított. Különösen Lüttichben okozott nagy kárt a vihar. A vásártéren a vihar elpusztított néhány bódét, azonkívül fákat tépett ki és lámpaoszlopokat döntött le.

Három választás.

(Versec, Szentos, Fiume.)

Arad, október 7.

A verseci választás sokkal csöndesebben folyt le, mint amilyenek ígérkezett. Az előzmények olyanok voltak, hogy a *Seemayer*-párt és *Herczeg*-párt között kemény harcot sejtettek, de nyugalommal, minden rendzavarás nélkül folytak le a szavazások. Herceg Ferenc köré a város műveltebb, függetlenebb polgárai sorakoztak, míg a *Seemayer*-párt azokból az elemekből verődött össze, akik a jelölttel érdekeltségi összefüggésben voltak. *Seemayer* nagy számu rokonságán kívül maga a jelölt is a legvadabb korteskedést üzte maga mellett már hónapok óta.

Seemayer János, aki ez idő szerint Versec polgármestere, néhány hónap óta polgármesteri irodájába egymásután hívatta föl városi hajdukkal a szavazó polgárokat s fenyegetésekkel, ígéretekkel igyekezett őket a maga részére megnyerni. A városi tisztviselőket fensőbbeségi hatalmával kényszerítette a polgármester, hogy mellette korteskedjenek s szavazzanak. Sokan szavaztak *Seemayerre* olyanok is, akik meg akarnak szabadulni tőle, mert mindenki tudja, hogy a polgármester tizennyolc év alatt néhány millió adósságba verte a várost, elrontotta a városi tisztviselői kart, az utalappéntár évi bevételét más célokra fordította s basáskodott elevenek és holtak fölött.

A választási helyiség a városházán volt, a hol 9 órakor kezdtek meg a szavazást.

A választás minden zavaró incidens nélkül megkezdődött. A pártok rendben vonultak fel. Katonáság nem vonult ki, a rendet a városi rendőrség tartotta fenn. A szavazást a *Herczeg*-párt kezdte meg. A választási elnök az újságíróknak ismételtlen megtagadta a paszpartut, hiába mutatták fel igazolványaikat.

A választási elnök este fél hat órakor hirdette ki a választás eredményét.

Herczegre 786

Seemayerre 896

választó szavazott.

E szerint *Seemayer* 110 szavazattal győzött.

A rendet egész nap nem zavarták meg.

Szentos. *Sima* Ferenc híres kerületében a pártok reggel a legnagyobb rendben vonultak fel, bár a kedélyek izgatottak voltak. A szavazás két küldöttségél folyt. Sorshuzás utján a szavazókat a következő sorrendben bocsátották a választó helyiségbe: *Tasnády* Ferenc (Kossuth-párti), *Molnár* Jenő (Ugron-párti), *Mérey* Lajos (Ugron-párti) és *Mezőfy* Vilmos (szociálista). A választókat tizenötös csoportokban bocsátották a szavazóhelyiségbe.

A választás rendkívül heves harc után, a mely egy izben verekedésre is vitte a mérköző pártokat, éjjel háromnegyed 2 órakor bevégeződött. A szavazás kihirdetett eredménye szerint az egyes jelöltek között a szavazatok így oszlottak meg:

Molnár Jenő 753

Tasnády Ferenc 570

Mérey Lajos 141

Mezőfy Vilmos 46

E szerint egyik jelölt sem ért el abszolút többséget, a melyhez *Molnár Jenő* négy szavazata hiányzott.

Az izgalmas választás rendjét csak egy izben zavarta meg verekedés. *Tasnády* Ferenc, Kossuth-párti jelölt, a választási helyiség előtt *inzultálta Molnár Jenő* öcscsét. Ennek láttára a Molnár-párti választók tömegesen *rárohantak és kézzel-bottal ütlegelni* kezdtek. A már-már véressé fajuló verekedésnek a csendőrség és katonák vetettek véget, a kik az *életveszedelemben levő Kossuth-párti jelöltet kimentették* a dühöngő Molnár-pártiak kezéből.

Fiume. A magyar kikötő-városban a képviselőválasztás még sohasem tapasztalt érdeklődés mellett kezdődött. A *Zanella*-párt nagy tömeget mozgósított, legnagyobbbrészt nem-választókból hangulat-keltés végett. A *Batthyány*-párt nyugodtan fogott a küzdelemhez. A szavazás a városházán két bizottság előtt folyt. Kezdetől fogva mindkét bizottság előtt a *Batthyány*-párt vezetett. A kosalaiak és grohovóiak *Mayländer* vezetése alatt nemzetiszínű zászlókkal és szalagokkal vonultak bé. Délig sűrű tömegben jelentkeztek a szavazók s ekkor már 200 szavazattal volt *Batthyány* előnyben. 1 órakor már kifogytak *Zanelláék*, jöllehet fennen hirdették, hogy még több száz szavazójuk van tartalékban. Az alközségiak azonban, akiket állítólag napokon át etettek, itattak, *Mayländer* zavaira cserben hagyták őket, tiz órakor már oly szörványosan jelentkeztek a szavazók, hogy az elnök 4 órára kitűzte a zárórát. A *Zanella*-párt elvonult a városháza elől és az eredmény kihirdetésekor csak a *Batthyány*-pártiak voltak jelen. 2177 szavazó közül leszavazott közül leszavazott 1344; ebből

Batthyánylra 839

Zanellára 505

szavazat jutott, tehát gróf *Batthyányi Lajos*, a *szabadelvű-párt jelöltje*, 334 szavazatnyi többséggel képviselőnek megválasztott.

Viharos evviva- és éljen-kiáltásokkal fogadták az eredményt a szabadelvű párt hívei. A *Batthyány*-párt kocsikon elébe indult az *Abbaziából* jövő képviselőnek. A *Giardino* publico mellett a *Zanella*-párt által toborzott tömeg, élén dr. *Kuscher* Nándorral, aki két évvel ezelőtt a villamos vasut elleni tüntetést rendezte, most pedig fékevesztett agitációt fejtett ki *Mayländer* és gróf *Batthyány* ellen, *közúpporral fogadta a kocsikat*, majd megrohanták a zászló-

kat, lelépték és a kocsiában ülőket bottal ütötték Weinhardt pénzügyigazgató és Kanbouseky miniszteri osztálytanácsos könnyebben megsebesültek. A rendőrség feltűnő hanyagságot tanúsított; a néptömeg csak a katonaság kivonulására tette szabaddá az urat.

Gróf Batthyány, az új képviselő, hat óra-
kor érkezett meg. Az Adamich-téren viharos
lelkességgel fogadták. Innen gyalog ment a
városházára, ahol Randich választási elnök üd-
vözlő-beszédére meghatottan mondott köszönet
az iránta nyilvánított bizalomért, majd párt-
hívei kíséretében az szállóba ment, ahol a zu-
gó tapsokra és evvivákra ismételtelen megjelent
a szálló erkélyén.

Ezalatt a megbukott Zanella és Kuscher
összegyűjtötték a korzón az óvárosi részeg
napszamosokat és suhancokat és ismét dobálni
kezdtek a Batthyány-pártiakat és az ismertebb
autonomistákat, akik Batthyány mellett szavaz-
tak. A katonaság Dragani tábornok rendelete-
re Mogyoróssy alezredes parancsnoksága alatt
kivonult és megtisztította az Adamich-teret a
tömegtől és a kortestanyákat mindenütt becsu-
katták. Rákossi Imre ügyész intézkedett, hogy
a kocsi megostromlásában résztvevőket le-
tartóztassák. A főigazgató, Kuscher Nándor volt
ügyész, szintén keresik, hogy fogságba helyezze.

Az egész városban óriási izgalom van.

Színházi botrány

az aradi vértanúk miatt.

(Letartóztatás a Nemzeti színházban.)

Arad, október 7.

Vasárnap este a budapesti Nemzeti szin-
házban a Sasok című bohózat első felvonása
közben csinos kis riadalmat okozott, meg kell
adni: nemes intencióból, egy hazafias érzésű
fiatal ember. Éppen valami sikamlós ötleten
kacagott a közönség, mikor a harmadik eme-
letről harsány hangon kiáltotta le valaki:

— Mégis csak botrány, hogy a magyar
nemzet halottak-napján, az aradi vértanúk gyá-
szos halálának évfordulóján a magyar Nemzeti
színházban bohózatot adnak elő!

A méltatlankodó ifjut a közel állók — már
mint az nálunk, rendőr-államban szokás — át-
adták az elősiető rendőrtisztviselőnek, a ki a
VIII. kerületi kapitányságra kísérte s miután
ott magát Ligeti Jenő magánhivatalnoknak iga-
zolta, nyomban szabadon bocsátották; de azért
meglehet, hogy még meg is büntetik a szin-
házban elkiáltott igazságért. Mert hát Ligeti
urnak igaza van. Nagyon felháborította a Nem-
zeti színháznál legujabb időben érvényesülő üz-
leti szellem, melyhez képest vasárnap délután
Rákosi Jenő szomorujátéka, este pedig Rákosi
Viktor bohózata került előadásra. Mikor reggel
megpillantotta a színlapot, — mint nekünk írja
— a megdöbbenés, felháborodás és utálat ve-
gyes érzéke vett rajta erőt s dühtől remegő
kézzel nyomban levelet írt Beöthy Lászlónak
és még a délelőtt folyamán kézbesítette is ezt
neki.

A levél így hangzik:

Nagyságos

Beöthy László urnak, a Magyar Nemzeti Szin-
ház igazgatójának

Budapest.

Tisztelt Igazgató ur!

Ma, október hatodikán, a magyar nemzet
nagyvívóinak ötvenkettedik évfordulóján
a Magyar Nemzeti Színház megszentelt falai
között, az ország legelső színpadján egy tó-
tágast álló, röhögtes bohózatot akarnak elő-
adni.

Lehetséges ez?

Igazgató ur, jól értsen meg, ma október
hatodika van!

Igazgató ur, ilyen darabot nem fognak,
mert nem szabad ma előadni. Nem ötven-
két év, de tizszer ötvenkét esztendő múltán
sem!

Ismétlem: Ma október hatodika van!

Kell ehhez kommentár?!

És Rákosi Viktornak, a „Korhadat fake-
resztek“ írójának nem dobbant meg a szive,
nem zajlott fel a vére, mikor ma a „Sa-
sok“-at látta a Nemzeti Színház színlapján?
Lehetetlen!

Vajon a Lipót-köruti Mulatóval akar ver-
senyre kelni a magyar Nemzeti Színház!...

Esdve kérem Önt, könyörgök Önhez,
Igazgató ur, ne valósítsa meg e meggondo-
latlanságát — mert hiszen egyébként nem
minősíthetem ezt a Beöthyek egy ivadékánál
— bármi ürügy alatt, de ne adasson elő ma
ilyen darabot.

Kijelentem, hogy ott leszek ma a Nem-
zeti Színházban és ha tiszteletteljes óhajom,
jogos követeléselem nem teljesül, botrányt csinál-
lok.

Felháborodásomat féktelenül bele fogom
üvöltetni a magáról megfélemedezett színházba.

Ma október hatodika van! Ma a magyar
nemzet nagyvívója van! És a magyar Nem-
zeti Színházban röhögnek!! Önök, ugy lát-
szik, valamennyien idegenek!

Ezeket az arculütésnél megbélyegzőbb
szavakat fogom ordítani torkom szakadtából.
És minden becsületes ember feleszmélve, mélt-
atlankodva fog onnan távozni.

Ebben az országban minden talpalattnyi
földet vér öntözött. Jóformán minden nap a
szomorú megemlékezésnek gyászos napja le-
hetne. De ne legyen az! Hazánkból ne csinál-
junk erőszakkal siralomvölgyet.

Ám ma október hatodika van.

Ha már március tizenötödikét, a büszke,
vidám megemlékezés napját félig meddig el-
sikkasztják tőlünk, ne merje senki szentség-
törő kezekkel elsikkasztani akarni legdrágább
drágagyöngyeinket, október hatodikán hulló
könyveinket!

Félre a bohóc-sipkával és szellemi buk-
fencekkel!

Ma este Jászai Mari szóljon hozzánk a
nemzet első színpadjáról!

Ligety Jenő.

Szegény Ligeti Jenő! Nemes felbuzdulá-
sáért kinevették, rendőrrel elkísértették, még
meg is birságotlák s kacagtak tovább a hans-
wurstiádán. Mit hazafiság, kegyelet, — a szin-
ház tele volt!

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Virágcsata, operetta. (Páros bérlet.)
Szerda: Model, operetta. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Egy katona története, színmű.
(Páros bérlet.)
Péntek: Edes otthon, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Edes otthon, bohózat. (Páros bérlet.)

Szathmáry Árpád. †

Budapest, október 7.

Meghalt tegnap hajnalban a magyar szín-
szetnek egy kiválósága, akiről a közönség rég-
óta alig hallott: Szathmáry Árpád, a Vigszin-
ház művésze. A veszteséget, mely vele a ma-
gyar művészetet érte, meg tudják becsülni az
egész országban, amelynek minden nagyobb
városában megfordult, s még Budapesten is, a
hol pedig, bár háromszor volt fővárosi színhá-
zoknak szerződött tagja és sokáig játszott Kre-
csányinál a budai szinkörben is, csak ritkán

mutatkozott a maga igazi erejében. Óseredeti,
jellemzetes, erős humoru színész volt, mestere
a természetes színpadi előadásnak, éppen úgy,
mint volt édesanyja, a Nemzeti Színház volt
egykori művésznője, Szathmáry Lujza és mint
ennek nagy kortársa, az öreg Szigeti József.
Erre a két nagy ábrázoló egyéniségre emlékez-
tetett Szathmáry Árpád egész lényével és
egész egyéniségével, Csak zabolátlanabb tem-
peramentum volt, akit szerencsétlen körülmé-
nyei és természete akadályoztak meg abban,
hogy a Nemzeti Színházban már régen betöltse
azt a helyet, amely az öreg Szigeti József nyu-
galomba vonulása óta még mindig mesterét
várja.

De így is a Népszínházban, a Budai Szin-
kör Krecsányi-érajában és a Vigszínháznál egy
pár valóban nagy sikere volt. Legkiválóbb sze-
repe, melyet a fővárosban sohasem játszott, a
Falstaff volt, amelyre alakja és modora való-
sággal predesztinálta. Erős, hasas, nehézkes,
szélesfejű, lustabeszédű ember volt, szerette a
jó bort, a jóízű csendes mulatságot. Pályatársai
és ismerősei csak „Szatyai bácsinak“ nevezték
s ő kedélyesen büszke volt erre a konfidens
titulusára.

Volt neki egy nagy külső és a színpaddal
összeférhetetlen hibája, félszemű volt, jobban
az egyik szeme feltűnően hibás volt. De nagy
művészete ezt a hibát egészen elfeledtette. —
Kolozsvárott és Debrecenben, hol legtöbbet mű-
ködött, a közönség valósággal rajongott érte,
mert páratlan Molière- és Shakespeare-játszó
volt.

De azért ezen a kitűnő humoru emberen
megérzett valami belső meghasonlás és gyász.
Szerencsétlen volt egész életében. Egyik fivére
mint tengerésztiest halt meg, a másik, a Gari-
baldi hősenek, sarsalai ezreknek egyike volt.
Türr táborában megsebesülve, meghalt a tábori
kórházban. Az édesanyja az agg Szathmáryné
viszontagságos, gondteljes életéből is maradt rá
a melankólikának egy árnyéka.

Most is, hogy betegsége rátört, a családta-
lan elhagyatottság jegyében a Rókus-kórház
egyik betegszobájában adta ki lelkét. Régebben
betegeskedett s bajára a Rókus-kórházban Ré-
czey tanár sebészeti klinikáján keresett gyó-
gyulást. A professzor ma délelőtt operálta. Ma
délután kezdett haldokolni és hajnali fél öt
óráig küzdött a halállal. Az orvosok tegnap
még remélték, hogy megmenthetik a nagy be-
teg életét, de vasárnap este már lemondtak
életéről.

Ott fekszik most a kórház rideg halottas
szobájában. Aki annyi derűt osztott életében,
halálos ágyán utolsó pillanataiban még a me-
leg rokonérzés vigaszát sem kaphatta meg. —
Igazi, szomorú, művészhalál!

* Az édes otthon. Valabregue Albin három
felvonásos bohózata pénteken kerül nálunk
bemutatóra. A darabot Heltai Jenő fordította.
Bács Károly rendezte a mulatságos helyzetekben
és vidám ötletekben bővelkedő darabot, mely-
ből naponként folynak a próbák.

* Zaza, a deszkák világának érdekes, szen-
zációs hősnője legközelebb a mi színpadunkon
is megjelenik. A szerepek már ki vannak osztva
A címszereplő Komlósi Ilonka lesz, ki már a
nyáron a fővárosban nagy kedvvel mélyedt el
a modern, érdekes szerepbe.

* Cirkuszélet. Az évad első operettújdon-
sága a Népszínház műsorából való Cirkuszélet
lesz. Dienzl Oszkár az operettújdonosság zenei
előkészítésében már annyira jutott, hogy a na-
pokban megkezdődnek belőle a színpadi próbák.

* Sümegi Kálmán művei. Most hagyta el a
sajtót a nemrég elhunyt jeles tehetségű írónak
és volt aradi lapszerkesztőnek, Sümegi Kálmán-
nak könyve, melyet a szegedi Dugonics-társaság
adott ki. Fosztlányok a címe a 223 oldalas
kötetnek, mely a szerző arcképével jelent meg.

Kegyeletes és érdemes dolgot művelt a Dugonics-társaság, mikor a kiváló irodalmi férfiú jobb munkált egybegyűjtötte, hogy ezzel is megerősítse Sümegi Kálmán emlékét. A könyv az író rövid életrajzával kezdődik. A „Foszlányok” című érdekes irodalomtörténeti reminiscencia nyitja meg az iratokat. Ezzel foglalta el székét Sümegi a Dugonics-társaságban. Azután Wekerle Sándor diákveiről, Vaszary herceg-primásról, Kisfaludy Sándor és Szegedy Róza szerelméről, báró Eötvös József csokjáról olvashatunk eleven, színes tollal megírt kedves és vonzó históriákat. Egy darab újkori történelem ez. A könyvet elbeszélések és rajzok zárják be, melyekben teljes szépségével és kvalitásaival domborodik ki Sümegi írói egyénisége. Olvasása tiszta és nemes élvezetet szerez az irodalom minden barátjának. A könyv ára 3 korona.

* A makó-nagyzombori szinikerület. Nagy-Zombor város tanácsa megkereste Makóváros hatóságát egy makó-nagyzombori szinikerület megalakítása iránt. Ezen ügyben a hatóság legközelebb határozni fog.

* A magyar színészet az osztrák határon. Sopron város ma Széchenyi Emil gróf elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen rövid vita után elfogadta a Pozsonnyal való színészövetség tervét. Kikötötték, hogy a szerződést hat év helyett három évre kössék meg és hogy a pozsonyi magyar társulat csonkítatlanul működjék Sopronban. A német szezont október 1-étől január 15-ig, a magyar szezont folytatólag április végéig tart. A közgyűlés a magyar szintársulatnak világitás fejében évi 3000 korona segítséget szavazott meg.

A kisjenői mandátum.

(Népgyűlés helyett bizalmas értekezlet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 7.

Az a népgyűlés, melyet Erdőhegyen a mai napra hívtak össze a kisebbségben maradt Lázár-párt emberei — mint kisjenői tudósítónk jelenti — az utolsó percben bizalmas értekezletté zsugorodott össze. A képviselőválasztás eredményével békétlen elemek jobbnak látták a nyilvánosság kizárásával, szűk helyiségben megtartani az értekezletet s ezen tényleg kimondották, hogy Bánhidya Anta báró mandátumát megtámadják.

A bizalmas értekezleten Székudvar, Nadab, Erdőhegy, Kisjenő, Csintye, Ágya, Talpas, Simonyfalva, Vadász, Miske és Zaránd választópolgáiraiból voltak egynehányan jelen. A petíció megszerkesztésével Nagy Sándor dr. aradi ügyvédet bízták meg, aki a jelen voltak bemondása alapján ott a helyszínén több adatot vett fel, melyre a petícióban támaszkodni fognak.

Megvesztegetés, itatás-etetés szerepel az állítólagos okok közt, azonfelül az, hogy távollévő választópolgárok nevében mások szavaztak le. A volt Lázár-pártiak erősen bizakodnak abban, hogy vádjukat sikerül bizonyítani. Nagy Sándor dr. a napokban újból kimegy Kisjenőre, s a beszerzett adatokat közjegyző előtt fogja hitelesíttetni.

Tudósítónk megjegyzi, hogy maga Lázár Zoárd dr. távol áll az egész mozgalmától s azt sem helyeselte, hogy népgyűlést terveznek. Erre vonatkozólag egyébként Lázár Zoárd urtól a mai napon a következő levelet vettük:

Tekintetes Szerkesztőség!

Az Aradi Közlöny f. évi október hó 5-iki 228-ik számában a megtámadott mandátumok rovatában a kisjenői választást illetőleg az iratott, hogy én a választás megsemmisítése iránt feljelentést akarok beadni és hogy e végből kollégámat dr. Nagy Sándor aradi ügyvédet meg is bízam.

E hír, bárkitől származzon is az, a valóságának meg nem felel, mert én a választás ellen sem óvással, sem pedig feljelentéssel —

jölehet szerzett értesüléseim szerint visszaélések követettek el — élni nem akarok.

Az igenis igaz, hogy a kisjenői választókerület függetlenségi és 48-as pártja a választás ellen kérvényezni fog, de ez nem az én, hanem a párt ügye.

Maradtam tisztelettel

Dr. Lázár Zoárd,

a kisjenői orsz. gyűlési választó kerület Kossuth-párti volt képviselő-jelöltje.

A mi a Bánhidya-pártot illeti, az egyáltalán semmi fontosságot nem tulajdonít az egész mozgalmnak, mert annak teljes tudatában van, hogy megvesztegetés, etetés, itatás, egyáltalán semmi néven nevezendő visszaélés nem történt, sőt a legnagyobb skrupulozitással ügyeltek arra, hogy a választás szigorúan a törvény által megszabott korlátok között folyjon le.

Színházi előadás rendőri fedezet mellett.

(Detektívek a kulisszák mögött.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 7.

Karcszag Vilmosnak, a neves magyar írónak igazgatása előtt álló Theater an der Wien nevű bécsi színházban ma este nagy feltűnést keltő esemény történt, mely páratlanul áll a bécsi színházak történetében. Egy fiatal bécsi tenorista, aki a Kopácsy Juliska férjének színházában vendégszerepelt, rendőri felügyelet alattját szította le a este egész szerepét. A tenoristát ugyanis előadás előtt elfogták s csak hogy a skandalumot elkerüljék, engedte meg a rendőrség, hogy a tenorista lejátsza szerepét, az előadás alatt azonban a színésznek minden mozdulatát detektívek kísérték figyelemmel.

Az eset részletei a következők:

A Theater an der Wienden ma este a Hoffman meséit játszotta egy bécsi vendégszereplő társaság, a Wiener Gastspiel Ensemble. A társaság fiatal tenoristája Meisster Károly, aki két évvel ezelőtt a bécsi Karl Theater-hez szerződött három évi ciklusra, a szerződést azonban egy év múlva már megszegte, kilépett a Karl-Theater kötelékéből és elszerződött a Gastpiel Ensemble-hoz, amely télen-kint Oroszországban, nyáron pedig Bécsben szokott vendégszerepelni.

A Karl-theater igazgatósága beperelte Meiszttert a vinkulumért, de a pénzt nem tudta a tenoristán behajtani. A színház ügyvédje értesülvén arról, hogy az adós Meisster Oroszországból hazaérkezett, ma délelőtt az ügyészhez ment, ahol Meisster elfogatását kérte. Az ügyész az ügyvéd kérelmére a tenorista ellen ma délután tényleg kiadta az elfogatási parancsot.

Este, mikor Meisster a színház hátsó bejáratán a színházba akart menni, előlépett két detektív s a színészt letartóztatta, kijelentvén, hogy utasításuk értelmében csak azon esetben bocsájthatják szabadon, ha 10.000 koronát azonnal lefizet.

Meisster protestált az elfogatás ellen, kijelentette, hogy fizetni nem képes.

A színház igazgatójának intervenciójára, nehogy a dologból skandalum legyen, az ügyész engedélyt adott arra, hogy Meisster rendőri felügyelet alatt játszsa el szerepét. Két detektívet helyeztek el a kulisszák mögé s ezek figyelemmel kísérték a színpapon Meisster minden mozdulatát s a jelenései bevégeztével követték öltözőjébe, majd megint vissza a színpadra.

Mikor a Karl-theater igazgatója értesült Meisster elfogatásáról s meghallotta azt is, hogy az előadás tartamára szabadon bocsátották, meg-

jelent a színháznál s követelte, hogy Meiszttert azonnal vigyék az ügyészhez börtönébe. Addig könyörögtek mégis az igazgatónak, hogy engedett, s Meisster végig játszotta szerepét, az előadás végeztével azonban behisérték az ügyész börtönébe.

HIREK.

Választási utóhangok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 7.

A krassói kerületből írják, hogy ott a Ragályi Lajos szabadelvű képviselőjelölt pártjában nagy az elkeseredés azok miatt a visszaélések miatt, melyeket a választásnak Bősörményi javára való befolyásolása érdekében elkövettek. Erősen dolgozott rokonának, Bősörményi-nek érdekében Nagy László alispán is, a ki ellen a somkúti kerületben Bamberger érdekében kifejtett működéséért följelentést is tettek.

A krassói kerület három főszozolgabíróshoz tartozik és a nagybányai főszozolgabíró kivételével, a ki a beavatkozástól tartózkodott, valamennyi főszozolgabíró és szolgabíró Bősörményi érdekében buzgólkodott. A főszozolgabírót azzal befolyásolták, hogy ha Bősörményi kibukik, akkor főszozolgabírói állásba kell bejutnia és így valamelyiknek helyét foglalná el.

A falukban a korteskedést több jegyző vezette. Két nappal a választás előtt berendelték őket jelentéstételre és ellátták a szükséges utasításokkal. A községekben a bírák kidoboltatták a Bősörményi-párt gyülekezési helyét és indulási idejét, a legtöbb helyen azzal együtt, hogy a fuvardíjat a községhezánál vehetik fel. A választék beszállítását a jegyzők eszközölték. A távoli községekben még a választást megelőző napon elindulni szokott választók éjjeli szállása iránt oly rendelkezés történt, hogy a Ragályi-párti választóknak a Bősörményi-párt éjjeli tanyáját képező Homoródon át kellett az utból kieső Színfaluba vonulniok de az iránt, a törvény rendelkezése dacára sem történt intézkedés, hogy az átvonulás akadálytalanul megtörténhessék. Itt azután az összegyülekezett Bősörményi-párt megrohanta Ragályi átvonuló választóit és mindenféle módon visszatartották őket.

A választás helyszínén is a Bősörményi-pártiak szabadon jártak-keltek, míg a Ragályi-párti választókat, még mikor a szavazás sora rajtuk volt is, csak csoportokban engedték át a kordonon és megtörtént, hogy ha egy községhez tartozó választó csoportjától elmaradt, nem juthatott többé az urnához, a Ragályi-párt a választás megsemmisítését fogja kérelmezni.

Miért bukott meg Radocza János?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 7.

Nagyon busulnak Radoczáék a lesújtó vereség óta. Gyászuk kettős: Nem elég, hogy elbuktak, hanem oly alaposan elárasztották őket a Vázsonyi választói, hogy a Radocza-párt embereinek még a fejebubját sem lehetett látni. Mi volt az oka e szörnyű vereségnek? Keresik, kutatják, míg végre azt sütötték ki, hogy mindennek a Pali bácsi az oka: Tenczer Pál. Igenis! A mikor Tenczernek megmondták, hogy itt nem lesz elég a kaszinópárt, hanem korteskedni, mozogni kell, akkor a Pali bácsi a reminiscenciáira hivatkozott.

— Így volt ez 35 év előtt is. Akkor is győztünk, most is győzni fogunk. Becsületszavamra mondom, hogy így volt!

Ezelőtt az argumentum előtt meghajol-

tak. Csak egy ember erősködött, hogy Vázsonyiék jobban szervezkednek.

— Ugyan! Ugyan! — felelte a Pali bácsi! — hiszen velünk van az egész párt!

— Melyik párt!

— A polgári párt!

Elbeszéli ezt az Abbáziában a vajdának: Eötvös Károlynak is.

A vajda gunyosan mosolyog.

— Erről eszembe jut az Ányos Gábor dolga.

-- Halljuk! Halljuk!

— 1865-ben történt. Zircen léptetettük fel az Ányost. A megye urai nagy örömmel fogadták, nagy lakomákat csaptak a jelölt tiszteletére, de az Ányos csak nem derült jó kedvre.

— Mi bajod van, te Gabi! — kérdi tőle a vicispán.

— Hát az a bajom, hogy én meg fogok bukni.

— Ugyan mit karatyolsz. Hiszen velünk van az egész intelligencia!

— Füttyölök én az egész intelligenciára! Nem intelligencia kell nekem, hanem voks!!

Hát így járt a Radocza is. Az intelligencia ott volt, csak voksa nem volt neki.

Ezért bukott meg Radocza János!

— **Miniszterelnök a királynál.** Széll Kálmán miniszterelnök ma Rátótról Bécsbe utazott, hol a király holnap külön kihallgatáson fogadja. Az audiencián a választások lefolyásáról, eredményéről és ezzel kapcsolatosan az új országgyűlés összehívásáról lesz szó.

— **Fejedelmi vendégek a fővárosban.** Lipót bajor herceg és fia György tegnap a bécsi vonattal Budapesten keresztül Gödöllőre utaztak.

A szászmeiningeni örökös herceg és neje, a német császár nővére, tegnap este a bécsi gyorsvonattal a fővárosba érkeztek, a központi pályaudvaron megvacsoráltak és 9.15 órakor a predeáli gyorsvonattal Romániába utaztak.

— **Vidéki előfizetőinket** felkérjük, hogy hátralékos előfizetéseiket *e hó 10-ig* beküldeni sziveskedjenek, mert ellenesetben a kiadóhivatal kénytelen lesz a lap küldését beszüntetni.

— **Gyászistentisztelet az aradi vértanukért a fővárosban.** A tizenhárom aradi vértanu és Batthyány Lajos gróf Magyarország vértanuhálált szenvedett miniszterelnökének lelkiüdvéért, kivégeztetésének évfordulója alkalmából, ma délelőtt a Ferencrendiek belvárosi templomában gyászistentiszteletet tartottak. A gyászistentiszteleten jelen voltak az agghonvédek, a különféle honvédegyesületek, az egyetemi és müegyetemi ifjuság, több asztaltársaság tagjai és igen nagyszámu közönség.

Kiss Arisztid helyettes házfőnök mondotta az első gyászmisét Batthyányi Lajos grófért, délelőtt kilenc órakor. Az ünnepélyes gyászistentiszteletet tíz órakor tartotta Mészáros Kálmán házfőnök nagy segédlettel. Előbb a főoltárnál gyászmisét mondott, azután a szentélyben fölállított ravatalt szentelte be. A ravatalt a tizenhárom vértanu arcképével díszítették; két oldalán pedig a 48-as agghonvédek álltak díszőrséget. Ugyancsak tíz órakor csöndes gyászmisét mondottak Damjanich János 48-as tábornokért, Nyáry Pál 48-as honvéd, nyugalmazott esperes, Bakó Ádám premontrei tanár és Rausz Alajos pécsi egyházmegyei áldozár.

— **Esős szüret.** Megkezdődött a szüretkezés s vele együtt változott meg a szép idő esősre. A tegnapi esti hideg után ma reggel valóságos orkán dühöngött nemcsak Aradon, hanem az egész környéken. Fújt a szél és zuhogott az

eső. És ami a legkellemetlenebb: az időjelző állomás értesítéséből, azt olvassuk, hogy nincs is kilátás arra, hogy a szüretelőknak jó időjük legyen. Egyszóval sáros lesz az ide szüret.

— **Ki lesz a gyomai képviselő.** Régen volt választókerület után olyan hajsza, mint most a gyomai után, amely Barabás Béla dr. lemondásával vár új gazdára. Ennek magyarázata abban keresendő, hogy Barabás dr. az egyedüli függetlenségi képviselő, akinek két mandátumot juttatott a sors, s a sok kimaradt 48-as képviselő kapva-kapva a biztos függetlenségi kerületen. Az a bökkenő azonban, hogy a gyomaiak, kikben még hamisítatlan magyar vér folyik, kijelentették, hogy olyan képviselő, aki más kerületben elbukott, még jelöltnek sem kell nekik. Tegnap, hogy Barabás Béla dr. ünnepeltetésén a gyomaiak küldöttsége itt járt Aradon, nagyon megtetszett nekik Nagy Sándor dr. s azonnal meg is kérték volt képviselőjüket: Barabás drt, hogy nyerve meg Nagy Sándort a gyomai jelöltség elfogadására. Ugy értesülünk, hogy az országos függetlenségi és 48-as Kossuth-párt is szívesen fogadná és támogatná Nagy Sándort a jelöltségben, mert a kiváló tehetségű fiatal aradi ügyvédnek a függetlenségi párt központjában is jó neve van, s a párt nyereségnek tekintené, ha Nagy Sándor dr. bejutna a parlamentbe.

Nagy Sándor dr. ilyen körülmények között a jelöltséget valószínűleg el is fogadja.

— **Uj palota az Andrassy-téren.** A Batthyányi-utca és az Andrassy-tér között fekvő Arena-épület, melyhez Arad történelmének sok nevezetes momentumai fűződnek, elkerül a föld színéről. Fischer Eliz, az aréna-udvar tulajdonosa kétemeletes díszes palotát épít a helyére, mely kétségtelenül emelni fogja az Andrassy-térnek szépségét. Legfőbb ideje is már, hogy a tér ezen exponált része levesse magáról az évszázadok nyomait s hogy a Neuman-palota és a Központi Szálló közötti utcáról eltűnjön a zsendelyes házikók.

— **Kossuth Ferenc levele Múlek Lajoshoz.** Kossuth Ferenc, az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke a következő tartalmu levelet intézte Múlek Lajos dr.-hoz:

Kedves barátom!

Szívem mélyéből sajnálom és sajnáljuk, hogy ez alkalommal nem sikerült zászlónkat diadalra juttatnod.

Reményem és hiszem, hogy csak rövid ideig fogjuk hiányodat érezni, s a közel jövőben nyílik majd alkalom arra, hogy elveink győzelméért, biztos kilátások mellett, vihesed újból harcba, pártunk által most nehezen nélkülözött erőidet és fényes tehetségedet.

Isten tartson meg nekünk és a hazának!
Szívvel üdvözl

Budapest, 1901. október 4.

igaz hived:

Kossuth Ferenc.

— **Gajári Ödön,** ujságírói körökben elterjedt hírek szerint, új napilapot szándékozik indítani. Más verzió szerint a legközelebb pótválasztáson mandátumot vállal.

— **Az Agrár-Bank új elnöke.** A magyar agrár- és járadék-bank tegnap tartott igazgatósági ülésén vették tudomásul Hieronymi Károlynak a banknál viselt elnöki és igazgatói állásról való végleges lemondását. Hieronymi ugyanis eleve kijelentette, hogy az intézetnek csupán a választások lezajlásáig marad elnöke. Az igazgatósági ülés az Agrár-Bank új elnökévé madarasi

Beck Nándort, a magyar jelzálog elnökgazdát választotta meg.

— **A makói választás utójátéka.** Makóról írja levelezőnk: Lék István és társai ipartestületi előjárók ellen a makói iparosok feljelentést tettek a magy. kir. belügyminiszternél, a miért az ipartestület zászlóját az ellenzéki jelölt elé kivitték. A belügyminiszter az előjárók ellen a vizsgálatot elrendelte.

— **Öngyilkos technikus.** Kolozsvárott Tarcsey Albert technikus ma agyonlőtte magát.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében a borosabesi anyakönyvi kerületbe Baumgarten János körjegyzőt anyakönyvvezetővé, a bokszegi anyakönyvi kerületbe pedig Margold Lajos körjegyzőt irnokot anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki és az előbbi a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Kanyaró Makón.** A makói róm. kath. iskolákban a kanyaró járványszerűleg fellépett. Ez ok miatt Paku Imre dr. városi főorvos a polgármesteri hivatalhoz előterjesztést tett az iskoláknak sürgős bezáratása iránt.

— **Államfogyók.** Tíz nap múlva a szegedi államfogházba egész nagy gárdája vonul be az új államfogyóknak. A beutalt államfogyók a következők: Békefy Antal szerkesztő Szeged, Harsányi Sándor hírlapíró Debreceen, Feyer Béla bankhivatalnok Fegyváros, Imre Ignác ügyvéd Déva, Uzsonyi Imre joghallgató Nagyvárád, Nagy Endre hírlapíró Budapest, dr. Lázár Károly törvényszéki aljegyző Kolozsvár, Battornay Károly szolgabíró Körösbányáról, Serbán Szilárd földbirtokos Körösbányáról.

— **Regruta-élet.** Néhány év óta nem alkalmazható a régi poéta által szerkesztett berukkolási nóta, hogy: Október elsején be kell rukkolni! . . . mivel a magas reichskriegs-miniszter kapta magát és fordított egyet a dologon, úgy intézvén e sort, hogy a gyalogsághoz rendszerint október 6-án legyen a bevonulási nap, míg az egyéb fegyvernemekhez egy nappal előtte. Az idén ez is változik. A gyalogsághoz ma tessékelték be az ujoncokat, míg a huszársághoz, tüzérséghez és egyéb csapatokhoz tegnap mentek el. Megkezdődött a gyöngy-élet; civil kalapok helyébe kéksapkák kerülnek az ifjú fejekre. S ez így igen jól van. Rendjén van. Az a kis három esztendő csak hasznára van legtöbb besorozott embernek, mert akár mint vélekedünk is a kaszárnyaélet felől s akár mint feketítjük is irásokban a katonavilágot, mégis csak oktat az és tapasztalatokkal látja el a serdülő legényembert. Akiknek nagy szükségük van a „műveltség“-re.

— **A csanádmegei választások.** Csanád vármegye központi választmánya a napokban ülést tartott dr. Meskó Sándor alispán elnöke alatt. Az ülésen Hervey István, a battonyai választókerület választási elnöke jelentette, hogy Babó Lajos szabadalvüparti jelölt 96 szótöbbséggel országgyűlési képviselővé választott. A választás rendben folyt le. Szavazatvisszautasítás két ízben történt, mindkettő megindokolva, jegyzőkönyvbe vétetett. — Farkas László a nagylaki kerület választási elnöke hasonlóképen jelentette, hogy Kristóffy József szabadalvüparti jelölt 148 szótöbbséggel képviselővé választott. Szavazatvisszautasítás egy ízben történt. Rendzavarás elő nem fordult. A felterjesztéseket megtették a miniszteriumhoz.

— **Egan Edéről.** Egy fővárosi ujság arról ad hírt, hogy a biztosító társaságok, melyeknél Egan baleset ellen kétszáz ezer forintig biztosította magát, befejezte már a vizsgálatot a halála okának megállapítása ügyében és hogy a vizsgálat azt konstatálta, hogy Egan öngyilkos lett. Az eredmény adatait szolgáltatnak a jelentés szerint Egan halála napja előtt tanúsított izgatott magatartása, a halál helyén tett szemle s a boncolási jegyzőkönyv. Egan Ede

vegrondeletet is hagyott hátra, mely 1900. évi május hó 18-án kelt Szolyván. Lajos testvérét bizza meg benne, hogy csakély hátramaradt vagyonát László, Imre és Jenő fia közt egyenlően felosztja s ugyancsak őt bizza meg egy-némely anyagi ügyének rendezésével. Imre fiának gyámjával végül Holler Józsefet kéri fel benne.

— **Eljegyzés.** Gerőházi és gerssei *Gersy* József magy. áll. vasúti tisztviselő jegyet váltott *Hannék* Hajnalka kisasszonnyal, özv. Hannék Jánosné szül. Ottrubay Klára urnő bájos leányával Aradon.

Schwartz Dávid világi kereskedő eljegyezte Temesváron *Haas* Mór ottani kávéház-tulajdonos leányát *Haas* Elzát.

— **Dráma a szállóban.** Egyik fővárosi szállóban közös akarattal véres drámát rögtönzött vasárnap reggel egy szerelmes pár. Szombaton délután érkeztek a szállóba. A fiatalember, aki hidászörmester, ezt írta a bejelentőlapra: *Zahner János és neje.* A katona meghagyta a cselédségnek, hogy ne háborgassák őket, mert hosszú utról jöttek s nagyon fáradtak. Vasárnap reggel két revolverlövés dördült el a szobájukban. Rájuk törték az ajtót, de már késő volt a segítség: az örmester *holtan* feküdt az ágyon, a leány véresen, eszméletlenül. Mind a kettőnek a hasába furódott a golyót. Ertesítették az esetről a rendőrséget és a mentőket. A sebültet, a kinek állapota életveszélyes, a Rókusba vitték, a halottat a boncoló intézetbe. Az asztalon több zárt levelet találtak s egy papirost, a melyre németül ez van írva:

Közös elhatározással mentünk a halálba. Azt kérjük, hogy ne boncoljanak föl bennünket s hogy egymás mellé temessenek minket. A leveleket küldjék el a megfelelő helyre. *Bartl* Giza és *Zahner* János. Kérem, az ékszeret hagyják rajtam és a sárga hajtűt is hagyják a hajamban. *Bartl* Giza.

A rendőrség megállapította, hogy a leány atyja *Bartl* János, a budapesti Hungária-malom mázsamestere. A leány két hónappal ezelőtt ismerkedett meg az örmesterrel és csakhamar megszerették egymást. Az keserítette el őket, hogy házasságuk elé sok akadály gördült. — Ma este jelenti fővárosi tudósítónk, hogy *Bartl* Giza a Rókus-kórházban meghalt.

— **Változások a csanádi klerusban.** *Dessewffy* Sándor megyés püspök *Unterreiner* József verseci segédlelkész Móriföldre plébánossá nevezte ki; továbbá az alábbi segédlelkészeket disponálta: *Bappert* Lajost Makóról Versecre, *Márffy* Józsefet Csókáról Makóra, *Fábián* Józsefet Mező-Kovácsházáról Csókára, *Bieloch* Jánost Vingáról Mező-Kovácsházára, *Leszniák* Józsefet Temes-Rékáról Vingára, *Géhl* János gyergyamosi és *Csokán* János ó-bébai segédlelkészeket kölcsönösen áthelyezte, végül *Kratz* Antal ujonnan felszentelt áldozárt Temes-Rékásra káplánnak disponálta.

— **Barabás.** A *P. H.* írta: A nagyváradi választás eredményéről természetesen sokat irnak a lapok Lajtán innen, Lajtán túl. Odaát Ausztriában sajnálják *Tisza* bukását és megfoghatatlannak tartják. Jellemző az osztrákok hangulatára a Wiener Allgemeine Zeitung cikkének a címe (amely különben többet ér, mint az egész cikk):

— *Gib uns den Barabás!*

Add nekünk Barabást! Az elvakult zsidók tudvalevőleg ezt kiabálták, mikor Pontius Pilátus azt kérdezte tőlük, hogy kinek kegyelmezzon meg. Jézusnak-e vagy a *lator Barabásnak.* *Tisza* Kálmánra nézve eléggé hízogó a bécsi cikknek e címe, de mit szól hozzá *Barabás* Béla?

— **A makói Kossuth-szobor** alapja javára a makói iparos ifjak ujoncbál rendező-bizottsága a napokban rendezett bál tiszta jövedelmével 5 koronát adott át. Az összeg a makói Kossuth-szobor alapra fordított.

— **Eltűnt uri asszony.** *Grechzina* József nagytapolcsányi főjegyző 22 éves neje, *Szűcs* Franciska tegnapi reggel eltávozott Budapesten

a József-körút 88. szám alatt bérelt lakásáról s máig nem tért vissza. Az urinő, aki tegnapelőtt jött a fővárosba, — mint tudósítónk írja — levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy a Dunába öli magát.

— **Halálozás.** *Poppe* Tivadar életének 80-ik évében elhunyt.

Zsida János tornyai r. k. plébános 46 éves korában elhunyt.

— **Eladósodott képviselőjelöltek.** Az új Ház még meg sem alakult, máris egy egész tömeg bírói végzés érkezett a Ház elnöki hivatalához képviselői illetmények visszatartására vonatkozólag. A legtöbb végzés még az illető képviselő megválasztása előtt kelt és arra az esetre szól, ha az illető a mandátumot elnyerné. Látni való ezekből, hogy a költséges képviselői hivatal után nemcsak azok vágyakoznak, kik a megfelelő aprópénzzel is rendelkeznek hozzá, hanem olyanok is, akik a mandátum reményében adósságokba verik magukat. Nem lenne rossz tréfa dítbahozni egy uri tempót, azt t. i. hogy a megválasztott képviselő legalább az első év illetményeit bukott ellenjelöltjének engedi át. Így talán végrehajthatók lennének az említett bírói letiltások.

— **Hirtelen halál.** Az aradi kereskedői körökben is előnyösen ismert fakereskedő hunyt el tegnap hirtelen Zámron. *Spitz* Mór, volt aradi szeszgyáros a *Spitz* Testvérek zámi cég tagja a halott. Az elhunyt 73 éves volt. Temetése Zámron a petrisi családi sírboltba kedd délután három órakor lesz.

— **Tűz Világoson.** Szombaton negyed 5 órakor Világoson öt ház égett le a hozzájuk tartozó mellék épületekkel. A világi önkéntes tűzoltó-egylet *Valerian* József főparancsnok vezetésével munkálkodtak a tűz tovább terjedésének megakadályozásában, ami nagy erőfeszítést kifejtve sikerült is. Az oltást a víz hiány nagyon akadályozta.

— **Öngyilkosság a várban.** *Oláh* József 23 éves káplár szombaton éjjel szolgálati fegyverével *föbelötte* magát. Segíteni nem lehetett rajta s néhány óra alatt meghalt. *Oláh* állítólag szerelmes volt az egyik rácvárosi kúvéház kaszátünderébe s a szívügyét ugylátszik nem tudta másként elintézni, csak revolver-golyóval. Az öngyilkos káplárt tegnap délelőtt temették el.

— **Nyolc menyasszony, egy völgegy.** Berlinben egy többszörös háztulajdonos és város- atya ugyancsak különös módon akart magának még nagyobb vagyont összeharócsolni. Szép szálás ember volt, nevét eléggé ismerték s a nők körében nagy népszerűségnek is örvendett. Nemrégiben az alatt az ürügy alatt, hogy házasodni készül, bekopogtatott sok gazdag özvegyasszonyhoz és leányos házhoz. Szívesen fogadták mindenütt s a szélhámos ember néhány szori látogatás után nyolc lányt jegyzett el magának. Ugyazólván az egész napjat azzal töltötte, hogy látogatásokat tett menyasszonyainál. Mikor aztán már bizalmasabban érezte magát, a család fejének előadta, hogy nagy vállalkozásba fogott, a melyhez van ugyan néhány százézer forintja, hanem ez nem elég. Természetesen kíségettek. Ilyen módon rövid két hét alatt nyolc menyasszonytól huszonöt ezer márkát csalt ki. Csakhamar azonban rájöttek a szélhámoságra s egymásután nyolc feljelentést adtak be a büntető bírósághoz ellene. Berlin lakossága most nagy érdeklődéssel várja a tárgyalási napot, melyen nyolc menyasszony fog tanuskodni egyetlenegy völgegyük ellen.

— **Orvos és festő.** Páris művészi köreiből sokat nevetnek egy történeten, amelynek egy neves festő és egy orvos a hősei. A festőnek egy értékes kutyája van és ez a múlt héten megbetegedett. Rögtön orvosért küldött és a szolgája a felemlített orvost hívta el, aki az orvosi akadémiának is tagja. Természetesen nagyon meglepődött, amikor megtudta, hogy egy kutyához hívták. Az állatot megvizsgálta, receptet írt és a kutya meg is gyógyult. A festő felkereste az orvost és megkérdezte, mennyi tiszteletdíjat kell fizetnie. Az orvos

szabadkozott, de a festő sehogysem akart tágitani.

— No, ha ön mindenáron szívességet akar tenni, kérem, hogy fáradjon ki új villámbe Montmorencybe. Egy új kerítést csináltattam, — fesse be.

A lefőzött festő nem vállalkozott erre a munkára.

— **Halálos szerencsétlenség.** *Kovács* István makói gazda 15 éves kanásza: *Boda* József, sebes vágatással hajtattott a városba. A kocsi egy kiálló akadályba ütközött s a kocsit hajtó *Boda* József oly szerencsétlenül esett a kövezetre, hogy a szenvedett agyrázkódás következtében azonnal meghalt. Kevésbé szerencsétlen, bár szintén súlyos kimenetelű s teljesen hasonló szerencsétlenség történt *Molnár* Ferenc makói 18 éves fiával, aki szintén a kocsiról esett le, még pedig oly szerencsétlenül, hogy jobb karja eltört.

— **A hajókatasztrófák elhárítása.** A hajóépítésnél fontos ujitást terveznek, amelyek célja, hogy a csavartengelytörtekeknek lehetőleg elejét vegyék. Meggyőződtek ugyanis arról, hogy a hajókatasztrófáknak nagyrésze a csavartengely törése következtében áll elő. Hivatalos kimutatás szerint a legutóbbi években átlag 173 esetben fordult elő, hogy a hajók csavartengelye eltört. A *Lloyd Register*-hivatal ezért a hajóépítési szabályrendeletnek a csavarok készítésére és elhelyezésére vonatkozó részét lényegesen módosította. A többek között azt is elrendelte, hogy a csavartengelyekhez ezentúl a legjobb minőségű anyagot használják, s minden tengely az esztergálás után bizottsági próba alá vétessék. Kötelezővé teszi továbbá, hogy a csavartengelyek évenként megvizsgáltassanak és legalább is minden két évben egyszer kiemeltessenek.

— **Börtönre ítelt huszár.** Egy honvédhuszár fölött mondott ítéletet a szegedi honvédkerületi hadbíró. A tavasszal történt, hogy a szegedi huszárkaszárnyában lövöldözések riasztották föl a legénységet. Egy *Hős* Imre nevezetű közhuszár volt a lövöldöző. Golyóra töltött karabélyllyal állt az udvar közepén s fegyverével jobbra-balra lövöldözött. A legény bizonyára kárt is tesz valakiben, ha a lövöldözésre elő nem jön a kaszárnya ügyeletes huszárhadnagy, aki lefegyverezte az ittas állapotában lövöldöző huszárt. A hadbíró a lövöldöző legényt egy évi szigorított börtönre ítélte.

— **Ifju feleség.** *Cassius Clay* tábornok, aki az Egyesült-Államoknak hosszú időn át követő volt Pétervárott, gondolt merészet és nagyot és 92 esztendő kora ellenére feleségül vett egy tizenhétéves leányt: *Richardson* Dorát. Az excentrikus öreg urat ez a frigye keserves összeütközésbe hozta a leányával. *Clay* kisasszony ugyanis, — aki a saját bevallása szerint — nagyanyja lehetne kis mostohaanyjának, elköltözött az atyai házból és kérte, hogy leánykori butorait adják ki neki. A mézeseteket élő apa azonban erre nem volt hajlandó. Amikor aztán le akarták foglalni a butorokat, *Clay* tábornok — amint az ilyen öreg katonaemberhez illik — puskatüzzel fogadta a törvényembereit. Ezek viszont revolverlövésekkel feleltek. A tábornok könnyen megsérült, de győztes maradt, mert a törvényemberei visszavonultak. És *Clay* kisasszony még mindig várja a butorait.

— **Táncitanítás megkezdése.** Van szerencsém az érdeklődő közönség tudomására hozni, hogy a táncitanítást i. évi november hóban megkezdem. Beiratkozni lehet a mai naptól kezdve november hó 1-ig bezárólag, lakásom (Salacz Gyula-utca 4. sz. a I. emelet) délelőtt 11—12 és délután 4—5 órák alatt. Arad, 1901. október 8. *Szathmáry* Etelka okleveles táncitanító.

— **Öngyilkos ügynök.** Ma reggel Budapesten a Lánchidról egy középkori férfi a Dunába ugrott. Utána eveztek, s az Eötvös-térnél kifogták a Dunától. A parton pár perc múlva meg-

halt. A nála talált irásokból azt hiszik, hogy Richter Henrik, ügynök az illető.

— Megvadult lovak. Csabi András budapesti bérkocsis lovai tegnap délután a Stefánia-úton megvadultak és elragadták a kocsit. A vad vágatás közben neki mentek Weinberger Antal bérkocsis 137. számú kocsijának. Az összeütközés között a kocsit rug úgy vágta fejbe Weinbergert, hogy súlyos zúzódásokkal vitték a Rókusba. A lovak is megsebesültek. Az összeütközés nagy riadalmat keltett a Stefánia-úton sétálók körében.

— Ujtás! Honisch L. István cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiái tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 858. Minden vásár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— Csak esős időben gondol az ember az eső-ernyőre, melynek nélkülözhetetlen voltát épen akkor érezzük legjobban, ha az ernyő nem áll rendelkezésünkre. Kitűnő esőernyők bármily minőségben legjutányosabban Porter Vilmos koronás áruházában kaphatók Aradon, az Andrassy-téren, a Központi Szálloda épületében. Mint már említettük, sikerült Porter Vilmosnak több cikkben alkalmi vételt tennie, többek között esernyőket is igen előnyösen vásárolt, minek hasznát a koronás áruház vevőközönsége is élvezi.

— Köszönetnyilvánítás. A folyó hó 6-ikán megtartott gyászünnepélyen Eles Armin ur és W. M. és fiai cég pálinkával, Kristyó János ur és May K. és fia cég kenyérral, Kass Béla vendéglős ur pedig izletes ebéddel vendégelték meg az 1848/9-iki szegényebb sorsu aradi honvédeket. Fogadják a fentnevezett nemeszivu urak ezen humánus és igazán nemes cselekedetükért az aradi honvédegyelet leghálásabb köszönetét. Simay István egyleti elnök, May Soma jegyző.

— T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A pincehelyi véres választás.

(Egy szemtanú nyilatkozata.)

Arad, október 7.

A pincehelyi véres választásra vonatkozólag Halom Vince nagyszokolyi ev. ref. lelkész a következő nyilatkozatot teszi közzé:

A néppárt, hogy a Pincehelyen elkövetett igazgatást palástolja, azt a vádat emeli ellenem, hogy én azt mondtam, hogyha Rátkay László nem lesz a pincehelyi képviselő: felgyújtjuk a falut. Ez a hazug vád épen olyan örült agytól származott, mint a milyen örült agy volt az, a melyik a pincehelyi népet annyira fölbujtotta, hogy az már a'kora reggeli órákban mit — száz tanuval is igazolok — hasonlatos volt egy rabló-csordához, mely kivétel nélkül mindenkinek nekirohant és minden Rátkay-választónak, vérét szomjuhozta és a Rátkay hiveit vezetők életét minden áron ki akarta oltani. De a néppártiak különösen a nagy-szokolyiak ellen dühöngtek, kik 70 kocsival 215-en érkeztek a faluba. Mikor a falu határán bementünk, így üvöltöztek felénk még a gyerekek is:

— Gyűnnek a szokolyiak, nagyon sokan gyűnnek, de nem tudjuk, hogyan mennek haza, bizonytalan az életük, agyonverjük a kutyákat.

Mikor pedig a faluba beérkezve, azt kérdeztük, hogy hol lesz a helyünk, hova menjünk a szállásra? Azt kiabálták, mint a dühöngő sakalok:

— Menjetek a kanális mellé, estére ugyanis abba kerültek.

Mi mindezen bántalmazásokat szó nélkül tűrtük és hallgattuk.

Midőn a kanális mellett levő térségen elhelyezkedtünk, akkor tudtuk meg, hogy a ra-

vasz rendelkezés olyan szállóhelyet mutatott ki számunkra, honnét csak a néppártiak táborán keresztül mehettünk el szavazni. Midőn a nyékiekkel együtt egy tömegben, mintegy 300—320 Rátkay-szavazó, elindultunk szavazni, fölzdult ellenünk az egész Pincehely; az a Pincehely, hol az iskolásgyerekek kezében bot, a burján legényeknél kés volt; a hol a legkisebb leánytól a legvénebb asszonyig mindenkinek a köténye tele volt églával. Ez a tömeg minden erővel meg akarta akadályozni azt, hogy szavazni mehessünk; de itt a katonaság segítségünkre volt, de egy pár szavazónk elmaradt, ezek közül V. Varga János szokolyi szavazót csaknem halálra vertek, id. Papp Károlyt, a kertek közé kergetve, halálra üldözték, csak az a véletlen mentette meg életét, hogy nem tudták beérni. Szavazásunk megkezdése után értésekre adják a szokolyiak, hogy öt emberünk nem tud jönni, az elnök által adott igazolvánnyal elmentem értük, ekkor a katonai kordonon keresztül egy néppárti ember a zászlóval oldalamba vágott; szerencsémre a gyenge zászló hegye letört és nem szaladt be oldalamba. Ilyen lelki állapotban érkeztem vissza szavazó társaimhoz, hol a néppártiak részéről zugott a legörültebb szidalom és életveszélyes fenyegetés, hogy így vernek, úgy vernek estére agyon bennünket, főként engem, a ki a szokolyi néppárti kortések izgató, lázító szavai szerint azt a temérdek Rátkay-pártit Pincehelyre mertem vinni. Én ekkor a néppártiak egót verő orditozása között ezt kiáltottam:

„Nyékiek, szokolyiak vigyázzatok! Egymást el ne hagyjuk, hogy el ne vesszünk ez örült csorda között!” „Gazemberség az izgatóktól, hogy ennyire felgyujtsák ellenünk a falut.” A higgadságát, józanságát megőrizett 800 szokolyi és nyéki választó a tanum, hogy én egy árva szóval sem mondtam azt, hogy hogy ha Rátkay nem lesz a követ, felgyújtjuk a falut. Ez az állítás rólam, ki a szokolyiakat — habár sokat kegyetlenül megtámadtak, megvéreztek közülök — azok leszavazása után, azonnal hazavittem Szokolyba; ez az állítás nem egyéb, mint a néppártiak rémmeséje; azoknak hazugsága, kik a pincehelyi népnek apraját és nagyját, asszonyait és embereit feldühösítették. Ha nekünk szokolyiaknak, annyi bántalom és annyi emberünknek már a szavazás megkezdése előtti meggyilkolással való rémitése után is nincs eszünk: úgy nem a késő esti órákban, mikor mi szokolyiak, az én vezetésem alatt már rég eltávoztunk Pincehelyről haza, hanem már a reggeli órákban is piros vér festette volna Pincehely utcáit. Mi Pincehelyről — bár ütöttek, vertek bennünket — eltávoztunk már a pincehelyieknek a csendőrség ellen intézett támadása előtt; és mégis mi volnánk a pincehelyi vérengzés okai; ilyet csak örületben levő néppárti elme és fantázia állíthat! valamint az állíthat rólam oly örültséggel, mit az „Alkotmány” közzé tett azért, hogy tisztára moshassa a néppárt magát attól a vértől, melyet igazgatása, lázítása által kiontatott, a szokolyiak általam történt hazavezetése után jóval később. Nagy-Szokoly, 1901. október 5. Halom Vince ev. ref. lelkész.

A Pol. Ert. jelenti: Általános a nézet Pincehelyen, hogy a megtörtént vérengzést a katonaság, ha kellő pillanatban közbelép, még megakadályozhatta volna. Ezt tudják a katonaságnál is s ebben az ügyben nyomban vizsgálatot indítottak. A kirendelt katonaság viselkedéséről különben jelentés megy a hadtestparancsnoksághoz. A vizsgálat eredményét a lakosság, mely még most is a legnagyobb izgatottságban van, kíváncsian várja.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Elkeseredett fölperes. Erdekes tárgyalás folyt le ez év május 23-án a budapesti VI. kerületi járásbírósnál. Eötvös Károly megjelent az egyik bíró előtt s eskü alatt vallotta, hogy Weber Edének, aki öt 560 korona erejéig bepörölte, egy fillérrel sem adósa. A bíró ezen vallomás alapján Wébert pörvesztesnek nyilvánította s Eötvös eltávozott. Kinnt az utcán a járásbíró épülete előtt, egyszerre csak szemben találta magát a fölperessel, aki gyalázó szavakkal támadt rá:

— Amit mondott, az mind szemenszedett hazugság, aljas gazság, majd le fogom leplezni az ujságban, hogy hamisan esküdtél!

Eötvös az elkeseredett fölperest becsület-sértés vétségért feljelentette a büntető járásbírósnál, mely már egy izben kitűzte a tárgyalást ezen ügyben, de arra a vádlott Wéber nem jelent meg s így Bezeredy albíró elővezetés terhe mellett idézte meg mára.

A mai tárgyaláson Wébert Solti Ödön dr. ügyvéd képviselte, Eötvös helyett Szentpétery Zoltán dr. ügyvéd jelent meg. A tárgyaláson Szentpétery dr. első sorban kifogásolta, hogy a tanuul beidézett Solti Ödön dr. ügyvéd, mint Wéber védője szerepeljen. Az albíró helyt is adott a kifogásnak s Wébert új védő választásra utasítva, a mai tárgyalást október 21-ére halasztotta el.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

— Fizetésektelenség. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Porebski Ede, Zakopane. — Klein Mór, Földvár. — Ludwig Rozina női szabóné Franzensbad. — Radmann Miklós, ruhakereskedő Fiume.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 7.

Déltőzsde. Buzakinálát kielégítő, vételkedv csékely. Szilárd irányszat mellett 50,000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonane-mek szilárdabbak. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.91—7.92
Buza 1902. áprilisra	8.29—8.30
Rozs októberre	6.87—6.88
Rozs 1902. áprilisra	7.05—7.06
Zab októberre	6.91—6.92
Zab 1902. áprilisra	7.18—7.19
Tengeri szeptemberre	5.10—5.11
Tengeri 1902. májusra	5.09—5.10

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.95—7.96
Buza 1902. áprilisra	8.31—8.32
Rozs októberre	6.86—6.88
Rozs 1902. áprilisra	7.05—7.06
Zab októberre	6.91—6.92
Zab 1902. áprilisra	7.21—7.22
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1902. májusra	5.10—5.11

Zárul 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	614.50
Magyar hitelrészvény	623.50
Lezámitolóbank részvény	410.—
Rima-Murányi vasúti részvény	419.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	619.—
Közuti vasút	557.—
Városi villamos vasút részvény	279.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, október 7.

Magyar aranyjárdék 40/0	118.30
Magyar koronajárdék 40/0	92.55
Magyar arany 41/20/0	121.75
Magyar ezüst 41/20/0	100.25
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.—
Magyar italmegváltási kötvény	99.85
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsajegy kölcsön	175.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Osztrák papírjárdék	98.30
Osztrák járdék ezüst	98.20
Osztrák járdék arany	118.90

NAPIREND.

Oktober 8. Kedd. Róm. kath. naptár: Brigitta asszony. — Protestáns naptár: Brigitta asszony. — Görög-keleti naptár (szeptember 25.): Eufrozina. — A nap két 5 óra 54 perckor, nyugszik 5 óra 8 perckor. — A hold két 1 óra 34 perckor, nyugszik 3 óra 6 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 745.5 milliméter, délután 2 órakor 756.4 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $^{\circ}\text{C} + 18.0$, délután 2 órakor $^{\circ}\text{C} + 10.4$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor D. 7, délután 2 órakor N. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult, esik. — Csapadék az utóbbi 24 órában Csepedés.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, szeles, hűvös, sok helyütt csapadék.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület I-ső omelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Október 13. A II-ik kerületi fillér-asztaltársaság rendkívüli közgyűlése délután 2 órakor.

Október 19. Az aradi munkás-védegyelet mulatsága (Waggonyári-kantán.)

Október 26—27. Löverseny Aradon.

REGENY-CsARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Írta: **Theuriet André.**

[14]

(Folytatás.)

Étienne gyorsan ment le az ösvényen, mely meredek volt, mint valami kecske-járó. Mikor lent volt, maga előtt látta a réteket, melyeken a leáldozó nap sugaraitól rózsaszínű Charente kanyargott keresztül. A Charente itt két, egerfákkal szegélyezett ágra szakadt, tul rajta, két magas nyárfa közt a dalidenti tanya látszott kékes ködbe burkolva. A fiatal embernek nem nagy fáradságába került a ránkászokat feltalálni. Az esti szellő felé hordta vig szavaik zaját; az egerfákon keresztül azonnal felismerte őket, a mint a pázsiton egy poitiersi dal mellett táncoltak, melynek naiv szavai szaggyalantottan érkeztek hozzá:

Tavasza ha jó: a kis madár

Bokorba fészket rakni jár,

A bohó.

Bokorba fészket rakni jár,

Hahó!

A csoport közt meg lehetett különböztetni Desrosches kisasszony ruháját, a musszelin kivált a mező zöldjéből s a többi táncos tarka barka ruhái közül. Megállt egy pillanatra s a rétre vivő itat elzáró korlátra támaszkodott. Most már félt Célestinhez menni s tőle magyarázatot kérni, — mely kételyei helyett talán a gyűlöletesebb valót derítette volna föl. Az elhatározott pillanatban egy bizonytalan előérzett mégis készült. Bánatos örömet érzett, mikor e falusi gondtalan öröm kitörése hallotta a rétről felhangzani. Irigylte a parasztok vigaságát s ekkor szívesen beleegyezett volna, ha cserélhetett volna velük s nem Mangars bankár fia lett volna. A dal refrainján elmerengve, az egyszerű és fáradságos falusi életről ábrándozott, a gesztenyések alatt elszórt tanyák egyikében; — hol napjaiba csak a foglalkozás különfélése: a munka, a szénagyűjtés, az aratás hozott volna változatosságot; hol munkás nappalait időről-időre zajos táncesték szakították volna félbe, mint a *balladák* korában; s hogy egy este a kocstuton jól megtermett, szerető s kissé vadon szépségű jegyest vezetett volna haza karján, szívét annak szívére nyugtatva s fejét vállaira hajtva.

Merengéséből felhangzó szivaj ébreszté föl a táncosok szétbentek, ki erre, ki amarra afo lyó hosszabab, látszólag indulásra készülve.

Ideje volt Célestinhez menni. Etienne dobogó szívvel lépett át a korláton s ment keresztül a réten. Mikor a lakadalmas népséghez ért, a párok sorakozva jöttek a pázsiton, élükön a két jegyessel, Célestin hurrát kiáltott, mikor főnökének fiát meglátta. — Bravo Etienne ur! kiáltott föl, jó hogy visszajött ez este... Epen jökor jön a vocsorára, oly szép rákokat hozunk, hogy Bariki anyó egész örömmel fogja a forró vízbe ugrasztani. — A lakodalmások sora felé fordult. — Mindnyájan itt vagyunk, gyermekek? Minden *balanceot* megtaláltak?

— Egy hiányzik, mondá egy suhancz, ki-ben Etienne az elkerülhetetlen Jousset-t ismertte fel... Desrosches kisasszony eltette

valahová, elment keresni... Kedvem volna segítségére futni.

— Maradj csak itt, Jousset! mondá Célestin méltóságosan, nincs is más dolgod, mint mindig Teréz kisasszony körül forgolódni. Fel-tünhetnek, s Teréz kisasszony majd megunná. Majd én megyek... vagy inkább folytatá Etiennehez fordulva, helyettesítsen Etienne ur, mutassa meg neki, hogy nem nehezted... Egy sor prédikációt már tartottam neki reggel, s ő bánja tegnapi magaviseletét. Előre gyermekek! Mangars ur és Desrosches kisasszony majd utólrének a halmon.

A párok elindultak, s Etienne egyedül ment a folyó partján, a Célestin által kijelölt irányban. A Charente, mely e környéken nagyon tekervényes, majd kifsordulókban kanyargott a réren, melyet öntözött, melyet a fákön tul ki lehetett venni. Mikor Etienne az egerfalombokat félrehajtotta, végre meglátta Desrosches kisasszony fehér ruháját. A fiatal leány, ki nem tudta bizonyosan, hogy hova tette *balanceát*, időről-időre a víz folyása felé fordult, ezután pedig bosszankodó taglejtéssel kelt föl. Hirtelen megfordult, s a szürkületben felismer-ni igyekezett, hogy ki küldtek utána. Valószínűleg fölismerte a Mangars-fiu könnyed járását s körvonalait, mert futni kezdett, s mint valami tünemény, eltűnt az egerfák mögött. Erre Etienne is megkettőztetle lépteit, jobbra átvágott a réten, s beérte a fiatal leányt, ki mozdulatlanul állt egy a Charente fölött függő kis emelkedésen.

— Kisasszony! kiáltott.

Teréz dacosan fordult meg.

— Uram? felelt türelmetlenül s bosszankodva.

— Bocsánatot kérek, hogy untatom, folytatá Etienne, — s hangja sarcasticus árnyalatot vett föl, — de Célestin elküldött, hogy segítsék önnek keresni, s azután *balanceával* együtt kísérem Breuilbe.

— Soh'se fáradjon, emlékszem már, hova tettem. A szigetkére, majd oda megyek érte.

— A szigetre! Van csónaka?

— Nincs, de van ott egy dobogó; ne aggodjék miattam.

Etienne közelebb ment, s látta, hogy a szigetke csakugyan egy keresztbe döntött fával volt összekötve a parttal. E keskeny átjáró alig oly széles, mint az ember combja, majd a víz színét érte, mely e környéken rohanó s elég mély: karfául két villás águ fára fektetett hajlékony rud szolgált e kezdetleges függő hidon.

— Nem fogja magát veszélynek kitenni? kiáltott a fiatal ember. Vigyázzon, nehogy lábai megcsusszanak, s a vízbe essék!

Teréz ráncbaszedte szoknyáját, s a nélkül, hogy Étienne hallgatott volna, már elhatározottan ment a hajlékony pallón.

Etienne nem valami jóakaró hangulatban volt; e makacsság láttára csak vállat vont, s megelégedett azzal, hogy csendesesen figyelte Desrosches kisasszony merész vállalatát. Teréz már majdnem a tulpartra ért, mikor egyszerre csak: — puff! — egy vízbe eső tömeg locs-csanása hallatszott. Etienne egy szempillantás alatt a dobogónál volt, hol a fiatal leányt a fatörzsön ülve találta, kezeivel a karfába fogódzva, míg lábzsárai s ruhája a vízben áztak. Hangos hahotára fakadt, idegesen s szaggyalantottan nevetett. A fiatal ember megfogta kezénél fogva, segített neki fölemelkedni, azután pedig egészen vizesen tette a szigetke partjára.

— Talán valami baja történt? — kérdé tőle.

— Nem, semmi; lábam megcsuszott, annyi az egész.

— Előre megmondtam.

— Ennek is ön az oka! kiáltott bosszankodva, ha nem lett volna itt, nem csusztam volna meg... Ma tizszernél többször mentem rajta keresztül, s nem botlottam meg.

— Bocsánatot kérek, felelt Etienne gunyosan, de ha már itt vagyok, csak el kell vezetnem Breuilbe. Csak nem maradhat itt az egész éjjel, mint Robinson a szigeten... Érez e magában annyi erőt, hogy karomba támaszkodva visszajöjjön a pallón?

— Meg fogom kísérteni, mondá Teréz, félig töredelmesen, félig haragosan.

Fölemelkedett. Egészen átázott mousseline

ruhája lábzsáraitapadt s halkán csatalkolt végig a fűvön. Etienne megfogta a kezét s előre ment; azután a karfára támaszkodva aprózó léptekkel lassan mentek át a patak-ágon, melynek vize kárörvendő locsogásával gunyolódni látszott Teréz balesete fölött.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felé érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felé:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsztúról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnánig este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felé:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.53
Szeged felé:	Szeged felé:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 3.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felé:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

IDEGENEK ARADON.

— Október 7. —

Vass szálloda. Lemberger Lajos utazó Budapest. — Lefkovicz Mór utazó Budapest. — Róth Lajos utazó Budapest. — Rusz János nyugalmazott jegyző Nagylak. — Krivan László birtokos Cs. Palota. — Hajnal Mór kereskedő Szapáriliget Bing Gusztáv utazó Budapest. — Grauer Adolf utazó Budapest. — Motorka J. felkész Pankota. — Fischer Mór kereskedő Budapest. — Gelles Ignác kereskedő Sopron. — Strauski Rudolf utazó Bécs. — Abrahamer Leó utazó Bécs. — Dembitz J. aranyműves Budapest. — Klein Mór utazó Budapest. — Grosz Miksa utazó Bécs. — Koller Ferencz utazó Bécs. — Hauser Géza utazó Bécs. — Nacht Viktor intéző Zimbró. — Br. Wasner Antal birtokos Simánd. — Mateint Iván theologus Brád. — Benedek József utazó Bécs.

Városi színház.

Bérlet 8. sz.

Páros.

Kedden, 1901. évi október hó 8-án.

A virágcsata.

Eredeti operette 3 felvonásban. Írta és zenéjét szerzőtő: Verő György.

S Z E M É L Y E K:

Rozogi Benő Polgár S.	Malmos Judit Tolnainé.
Flanel Arthur Nemes S.	Ilon, leánya . Arkossyné.
Kuntjorka . . . Giréth K.	Halmaz Ferus Fenyéri Mór.
Ikervári Mukl László Gy.	Teszéri Pista Rubos A.
Vég Adolár . Arkossy V.	Kamélia . . . Komlósy I.
Fodor Róza . Felhő Rózi.	Flóra . . . . . Kertész K.

Közdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Weisz József borbizományos Pankotán,

ajánlja magát a t. bortermelő-közönségnek

boraik eladására.

Kiterjedt összeköttetései ugy a bel-, valamint külföldön

előnyös árakra

nyujt reményt.

A nő szépség emelésére, tökéletesítésére a fenn-tartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zairmentes készítmény a .....

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szeplet, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitesszer) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket. Még koros egyéneknek is üdöbájós arcot színt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetés szöveg le az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csak oly készítményeket elfogadni, melyek azimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nemlétságu m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4980. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosok tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csak az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykeresleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arozviz 50 kr., fozegzappan 50 krajozár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyezertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csak törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerertárban és háztartáskereskedésben.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala.

12429—1901. khsz.

Hirdetmény.

M. kir. belügyminiszter ur ő Nagyméltósága a Kostantinápolyban és környékén észlelt néhány pestis esetből kifolyólag kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltóságával egyetértően a Kostantinápolyból származó következő áruk behozatalát és átvitelét tiltotta meg:

I. Használt fehérnemű, ócska és viselt ruhanemű (személyes használatra szolgáló holmik) használt ágynemű.

Amennyiben ezen tárgyak uti podgyászoként, vagy lakhelyváltoz-

tatás következtében, mint költözöködi tárgyak szállítatnak, azok a határátlépésnél az egészség rendőri vizsgálatra és eljárásra nézve fenálló külön határozatok alá esnek.

2. Rongyok, ide értve a hidraulikus erővel összejáratott azon rongyokat is, melyek, mint kereskedelmi cikkek avagy csomagokban szállítatnak.

3. Használt zsákok, szőnyegek és már használatban volt him-zések.

4. Friss, vagy levegőn nem tökéletesen szárított, valamint megszegetlen, vagy gypszel, arzénal, vagy egyébként nem kezelt nyers bőrök.

5. Friss, nyers, állati nyers termények, mint csontok, körmök, paták, hólyagok, friss, nem szárított, vagy nem sózott belek, ameny-

69454/1901. számhoz.

Vadászati bérleti hirdetés.

Aradvármegye Szemlak község határában fekvő a vallásalapítványi 869 katr. holdnyi erdőterületén gyakorolható vadászati jog az 1902. évi január hó 1-től számítandó hat év tartamára zárt ajánlati verseny útján haszonbérbe adatik.

1. A vad-állomány: őz, nyul, fácán, szalonka.

2. Az egy koronás bélyeggel és ötven (50) korona bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok, a melyek borítékán kiirandó, hogy az ajánlat a szemlaki vadászatra vonatkozik a vallás és közoktatási m. kir. Ministerium segédhivatali főigazgatójánál (V. ker. Hold-utca 8. szám) az 1901. évi november hó hetedik (7) napjának délelőtti 12 órájáig nyújtandók be.

Az ajánlatban kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ösmeri és azokat feltétlenül elfogadja.

3. Az ajánlattevők közötti szabadválasztás, avagy a viszszautasítás joga tekintet nélkül a beígért bérösszegre a vallás és közoktatási minister urnak fentartatik.

A feltételektől eltérő, későn avagy távirati uton beérkezett ajánlatok, figyelembe nem vétetnek.

A szerződési feltételek a miniszterium segédhivatali főigazgatójánál, az erdőgondnokságnál és Szemlakon a főerdőőrnel betekintheők.

Csákova, 1901. évi október hó 6-án.

A kir. közalapítványi erdőgondnokságtól.

(Utányomat nem díjaztatik.)

1327

1876. évi- XIV. t.-cz. alapján a mulasztók 600 koronáig büntetettnei fognak.

Arad, 1901. szeptember hó 24.

Sarló,

főkapitány.

M. kir. Államv. Bpest-jobbparti üzletv.

84679—1901. III.

Hirdetmény.

Az állomásainkon utánfizetések fedezésére átadott zálogtárgyak, ugymint: gyűrűk, órák és ruhaneműek f. év október hó 21-én d. e. 9 órakor Budapest keleti pályaudvar állomásunkon nyilvános árverésen azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Budapest, 1901. évi szeptember 30-án.

A m. kir. államv. Bpest jobbpárti üzletvezetősége.

Használjuk fel a kedvező alkalmat:

VARGA JÓZSEF

butor- és épület-asztalos üzlete

ARAD, Kápolna-utca 6. sz.

Kész butor eladás.

Tultermelés miatt minden elfogadható ár mellett ajánlom a n. é. közönségnek kitűnő minőségű

kész háló- és ebédlő-szoba butoraimat

és olyanokra megrendelést jutányos ár mellett készséggel elfogadok.

Építész és építettő uraknak ajánlom kitűnő anyagból készült épület-asztalos munkáimat és parkettáimat. 1296

Pénzintézetek és ügyvéd uraknak ajánlkozom irodai berendezésekre.

Kereskedő uraknak rajz szerint jutonyos ár mellett készítek portálokat és boltberendezéseket.

Jutányos árak!

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármilyen folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arczkenőcsöt,

mely az arczobrt rövid időn fehérré, tisztává és üdöré teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. Szappan egy drb. 30 kr. Serail-hőlygpor egy doboz 70 kr. Kitűnő és valódi Epezzappan egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség

gyógyítására ezek mennek Karisbadba holott ezt a czélt lithon is elérhetik Rozsnyay M.

PEPSINBORA

használatát által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

A t. cs. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapestben: Török József és dr. Egger Leo „Nádor” gyógyszer-tárában, valamint minden magyarországi gyógyszerertárban.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemesebb szer, különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják a Rozsnyay M.-féle

Chininezukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Fiumében pálya díjjal koszoruzott. Értéktelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a ROZSNYAY M.-féle pályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Idegesség,

vérzegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabb hat Rozsnyay

Vasaschinabóra,

mely saját természeténél ménessé édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

988—1901. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósg V. 970. számú végzése által Joh. Nell utóda cég jelentkezésére és több végrehajtató javára, Reiner testvérek aradi cég ellen 114 kor. 71 fillér tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 591 koronára becsült különbéle órák, tűzmentes szekrény és egyéb-ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, Andrassy-tér 22. szám alatt leendő eszközlésére 1901. évi október hó 10-ik napjának délután 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladottnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1901. évi szeptember hó 25. napján.

Ortutay,
bir. végrehajtó.

Magy. kir. Államvasutak.

130840—1901. szám.

Pályázati hirdetés.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1902. évben illetőleg 1904. év végéig a következő olajokból felmerülő szükségletének szállítását biztosítani kívánván ezennel nyilvános pályázatot hirdet még pedig:

Lenolaj, terepentinolaj, halmájolaj és könyomdai kence szállítása iránt.

A kiírás tárgyát képező egyes cikkeket előtűntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltár-beszerési (A III.) szakosztályánál Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 47 ajtó szám ingyen kapnatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás m. kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi október hó 11-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerési szakosztályánál benyújtandók vagy postán odaküldendők és a boríték ezen kulczimmal látható el.

Ajánlat terepentinolajok szállítására 130840/1901. számhoz.

Bánatpénzül az ajánlt áruk egy évi értékének 5%-át készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi október hó 11-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Bánatpénz nélküli vagy később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módozatok betartása mellett állíthatnak ki, — nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1901. szeptember hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos csengő berendezéssel intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű
kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 665

Az iskolaév kezdetével

ajánlok az iskolai ifjuságnak mindennemű füzeteket, író- és rajzszereket, rajzeszközöket stb. legnagyobb választékban.

Helyes kiszolgálás a legrendesebb árák mellett. 1105

BLOCH H.,

papírkereskedése

Arad, Andrassy-tér 18.

**UJ
cipész-üzlet.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy **Aradon, Szabadság-tér 4. sz. a.** (Pözl-kávéház mellett) egy mintaszerű uri és női

cipész-üzletet

nyitottam.

Sokoldalú szaktapasztalataim alapján azon kellemes helyzetben vagyok, hogy készítek a nagyérdemű közönség leg-messzebb menő igényeinek megfelelő **cipőket, valamint cipőkülönlegességeket, ugyancsak beteg lábakra orthopéd cipőket és a hiúsereg bármely fegyvernemének szükséges lábbelikeit előírás szerint.**

A fent említett tényeknél fogva vagyok bátor a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérni.

Tisztelettel

Seelinger M. Andor,

cipész-mester

Szabadság-tér 4. szám.

1242

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon első díjakat nyertett szépitőszere a

H. s. Jós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a szepit, májfoltot, bibirosot, bőrvörösséget és mindennemű arczfoltot.

Használata által kisimítja az arczon a ráncokat s ifju arczszint, a bőrnék fehérséget, gyöngédséget és üdéséget kölcsönöz és így a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatású.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsiradék és ennek következtében nappal is használható

Ára 1 tégelynek 50^{kr.}

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatú

Ibolya-crème szappan 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Toilette de Hajós.) Ezen hygienikus mosóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szepit, fehérlő és rósa színűben tündökös varázos színt kölcsönöz. Egy üveg 50^{kr.}

A képzeltető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60^{kr.} Kapható fehér, rósa és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismerve!

Óvatokjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszerész és gyógyszerészeti laboratóriumban.

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOITEK és WEISZ utcánál.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

22286—1901.

Hirdetés.

A nagymélt. m. kir. belügy-miniszterium 106304/I-1901. szám alatt kelt körrendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy az országgyűlési képviselőház érvényben lévő házszabályai a városi levéltárban a hivatalos órák alatt bárki által betekinthezők.

És különösen felhívjuk a figyelmét az érdeklődőknek a házszabályok I. és II-ik pontjában 1—124 szakaszaig terjedő intézkedések megismerésére melyek a képviselőház alakulására, és a képviselők igazolására vonatkozik.

Arad 1901. évi október 5.

A városi tanács.

Oberländer Ferencz

kereskedelmi- és elhelyező ügynöksége

Temesvár, József-város, iroda:
Küttl-tér 5. szám.

Telefon szám: 490.

Következő ajánlatokat teszi:

Ércöntöde és gépműhelyhez 8000 korona betéttel szakértő társ kerestetik. A vállalat motor berendezéssel, 3 cséplő géppel (őszű csépléshez) működik, amelyek értéke messze meghaladja a 16.000 koronát. Nagyobb vidéki városban régen fennálló vállalat, kitűnő vevőkörrel, úgy, hogy a megélhetés biztosítva van. A 8000 korona betéti összeg feltétlen biztosítottik.

Egy díszes emeletes ház Temesvár Józsefváros egyik legélénkebb és legszebb helyén, szép kerttel a város közelében, 4 nagy lakással jutányosan eladó.

Egy szatócsüzlet tőzsdével és kiméréssel előnyösen átvehető.

Egy elegáns fürdő márvány- és kőkadakkal, Temesvárott bérbeadandó.

Egy szálloda, nagyobb vidéki városban, 30 vendégszobával, étterem, kávéház omnibus közlekedéssel teljesen berendezve, 4000 korona biztosítékkal előnyös feltételek mellett elszámolásra átvehető.

Egy vendéglő jó helyen, teljesen berendezve, előnyösen eladó.

Elhelyez: könyvelőket, segédeket, gazdasági tisztviselőket, szállodai- és kávéházi személyzetet (a főnököknek díjmentes), szakácsnékat, urasági cselédeket.

Továbbá előjegyzésben vannak eladásra és megvételre, bérbeadásra és bérbevételre, helyben, közeli és a távoli vidékeken:

Földek, lakó- és bérházak, szállodák, vendéglők, kávéházak, fűszer-, rőfős- és rövidáru-kereskedések, valamint minden egyéb üzlet 1284

és kérem minden hasonló ügyekben bizalommal hozzám fordulni.

Oberländer Ferencz,

Temesvár, Józsefváros.

